Jaarverslag 2024

VBJK vzw

afbeelding © Morgan Plaisier, Stagiaire Orthopedagogiek, VBJK 2024-2025

Inhoud

Inleiding 4

Missie Visie VBJK 5

Missie 5

Visie 5

SD1. VBJK inspireert, stimuleert en motiveert zodat kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen inzetten op betekenisvolle interacties met kinderen en ouders in een rijke, leer-, speel- en zorgomgeving 8

Projecten Doorgaande lijn 9

TOT & Tandem Warme Transities (TWT) 12

Begeleidingsopdracht in kindcentrum De Tandem 14

Begeleidingsopdracht Mariawende, basisschool de Mozaïek en Consultatiebureau Sint Kruis. 16

Begeleidingsopdracht Basisschool KLIM 18

1-2-3-MOVE! Co-gecreëerde acties voor motorische competentie om ontwikkelingstrajecten van 1- tot 3-jarige Vlaamse peuters te kickstarten 20

STEAMWorks: Enhancing young children STEAM topics learning with physical phenomena as playmates 22

Reflectiewaaier over meertaligheid breder verspreiden 24

SD2. VBJK bouwt mee aan toegankelijke, inclusieve en kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen die ingebed worden in lokale netwerken en betekenisvol zijn voor gezinnen en de samenleving. 26

NESET – Analytical Report. The current implementation of ECEC quality frameworks across the EU Member States – Accessibility. 28

Actieplan Toegankelijkheid en Diversiteit 30

BE-inclusive (Be-In): Competenties versterken van professionals in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders 32

Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang 35

CoNNect: Begeleidingstraject voor projecten rond toegankelijkheid voor kwetsbare kinderen en gezinnen 37

Onderzoeksproject aanmeldings- en afhandelingssystemen voor vragen naar opvang van baby's en peuters: een landschaps- en behoeftenanalyse 39

HEROES, Early Childhood Education for Jordanian and Syrian Children in Jordan 41

Trampoline, samen springen voor een betere toekomst 43

Ouders als Onderzoekers 46

Opmaak, ontwikkeling van een toolbox/materialenpakket ter ondersteuning van Huizen, lokale netwerken zodat ze uitgroeien tot sterke kwaliteitsvolle toegankelijke basisvoorzieningen 49

Inspiratie voor een kwaliteitsvolle uitbouw van buitenschoolse opvang en activiteiten *50*

Begeleidingsopdracht bij BOA-proefproject: Opbouw en ondersteuning van kleuteropvang en naschoolse activiteiten in 2 pilootwijken *51*

BOA Lebbeke – Ondersteuning bij opzetten van bevraging *53*

Bondgenoten - Lokaal bondgenotennetwerk Schoolster(k) *55*

SD3. VBJK ijvert voor betekenisvol werk voor (toekomstige) professionals in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen. **57**

Enhancing Quality in Family day Care (Qual FDC) *59*

Switching Talent *61*

Koaliteit ontmoet educare: een educare-benadering voor de jongste kleuters binnenbrengen in de koaliteit nascholingstrajecten *63*

Uitwisseltraject Ondersteunende functie in de kinderopvang *65*

Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang *67*

Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders *69*

Beleid en praktijk inspireren en ondersteunen bij het ontwikkelen van het beroepenveld voor Opvang en Onderwijs voor Jonge Kinderen *72*

Deelnemen aan werkgroep tot opstellen van het beroepskwalificatiedossier 'educatieve medewerker jonge kind' *73*

Traject beleidsvoerend vermogen *75*

Expert to support DG EAC Working Group on Early Childhood Education and Care *77*

Uitwisseling Québec – Vlaanderen (Mannen in kinder- en buitenschoolse opvang) *78*

Vakblad Kindertijd *80*

SD4. VBJK profileert en positioneert zich als expert in het (toekomstig) werkveld van de basisvoorzieningen voor jonge kinderen. **83**

Procesbegeleiding ondersteunende diensten *84*

Pers **85**

Publicaties **85**

Evenementen en Congressen **87**

Georganiseerde evenementen *87*

Actieve bijdrage aan evenementen en gastcolleges *87*

Internationaal 87

Vlaanderen 88

Actieve bijdrage aan opleidingen *89*

Bijgewoonde evenementen, congressen en gastcolleges (zonder actieve bijdrage): *89*

Internationaal 89

Vlaanderen 90

Gevolgde opleidingen *90*

Deelname aan beleidsadviesraden en werkgroepen *91*

Organisatie en mensen **92**

Het team *92*

Het VBJK-Bestuur *93*

Inleiding

Beste lezer,

In ons werkingsverslag 2024 krijg je een overzicht van alle projecten en concrete realisaties van VBJK. In 2024 werden heel wat projecten afgerond zoals het internationaal Be-in project. Het leverde alweer een indrukwekkende lijst van outputs op. Een podcastreeks voor lokale besturen, een tool rond ouderbetrokkenheid die we ontwikkelden voor de ECEC sector, een reflectie-instrument 'Taalondersteuning bij jonge kinderen vanuit een educare benadering', om er maar enkele te noemen.

Vanuit VBJK trokken we ook heel wat events. Het 10 jarig bestaan van de CIK werd gevierd! Er was een uitwisseldag voor pedagogisch coaches die heel erg werd gesmaakt en we organiseerden samen met het Agentschap Opgroeien ook een inspiratiedag rond toegankelijke en inclusieve kinderopvang. We maakten er meteen een themanummer in Kindertijd van voor begin 2025.

2024 was ook het testjaar voor de kennispockets, die we in co-creatie met de koepels en leerkrachten ontwikkelen voor opleidingen (niveau 4 kinderbegeleider). Door een overwegend positieve evaluatie van de testversies hebben we het format verder kunnen finetunen. Bovendien breiden we zo een ploeg ambassadeurs uit in het secundair onderwijs en volwassenenonderwijs.

Op beleidsniveau waren we actief in de werf toekomst van de kinderopvang. We trokken mee de opmaak van een beroepskwalificatiedossier educatief medewerker voor het jonge kind in samenwerking met de sector, het agentschap en AHOVOKS. Ook in de uitrol van Beleidsvoerend Vermogen in de sector waren we, samen met heel wat partners actief betrokken.

VBJK wordt als expertisecentrum meegenomen in de reorganisatie van het ondersteuningslandschap. We werkten actief mee in de toekomstwerf ondersteunende diensten en verkenden samenwerking met Mentes. In 2024 werd VBJK lid van de algemene vergadering en ontwikkelden we gemeenschappelijke acties.

Het hoeft geen betoog dat de reorganisatie van de ondersteuning onzekerheid over de toekomst met zich meebrengt. Het dwingt ons evenwel om een aantal vragen opnieuw scherp te stellen, onszelf te evalueren en te anticiperen op deze onzekere toekomst.

2024 was eveneens het jaar dat we, na jarenlange trouwe dienst, afscheid namen van onze voorzitter Prof. Dr. Michel Vandenbroeck. In maart 2025 nam Prof. Dr. Geert De Soete de fakkel over van Michel.

We wensen jullie veel leesplezier!

Goedele De Nil

Coördinator VBJK

Missie Visie VBJK

Missie

Onze missie zit in onze naam: Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen. - Vernieuwing staat voor voortdurend verder werken aan kwaliteit.

Kwaliteitsvolle Basisvoorzieningen zijn plekken waar kinderen zich veilig en geborgen voelen, waar ze alle aspecten van hun identiteit kunnen ontwikkelen en de wereld kunnen ontdekken. In deze basisvoorzieningen zijn gezinnen welkom om samen met anderen aan hun verhaal te schrijven. Ze zijn deel van en gangmaker in de buurt en de ruimere samenleving. Daarom zijn basisvoorzieningen zulke belangrijke plekken. Ze ondersteunen de opvoeding thuis en hebben een grote rol in de ruimere samenleving.

Jonge kinderen zijn onze uiteindelijke doelgroep. In het werk met professionals staan kinderen en hun gezinnen steeds voorop voor VBJK. We zetten ons in voor elk kind. Vernieuwing in de Basisvoorzieningen voor Jonge Kinderen realiseren we door:

- Praktijk, beleid en onderzoek te verbinden;
- Een scharnier te zijn tussen Vlaanderen en het internationale;
- Als pionier beleid en praktijk te inspireren, vanuit een onafhankelijke positie, en in lijn met onze uitgangspunten en waarden:
    - Elk kind en zijn/haar gezin heeft recht op actieve participatie in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen.
    - Basisvoorzieningen dragen bij aan een inclusieve en democratische samenleving.
    - We gaan voor doelstellingen op langere termijn.
    - We hanteren een participatieve benadering in onze projecten.
    - We zijn een betrouwbare en betrokken partner, maar ook een critical friend, zowel voor onszelf als voor de partners en voorzieningen waarmee we samenwerken.

Visie

VBJK gaat voor een inclusieve en democratische samenleving waarin mensen- en kinderrechten tellen en waarin er respectvol en duurzaam omgegaan wordt met elkaar en met de omgeving. Kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen kunnen hierin een belangrijke rol spelen. Early Childhood Development (ECD) wordt door tal van internationale organisaties zoals de Wereldbank, UNICEF, UNESCO en de Europese Unie gezien als een medium om sociale ongelijkheid aan te pakken. Zij pleiten voor investeringen in basisvoorzieningen voor jonge kinderen van hoge kwaliteit die toegankelijk zijn voor kinderen in een maatschappelijk

kwetsbare situatie. Zo is ECD expliciet opgenomen in de Sustainable Development Goals (SDG), die in 2015 werden aangenomen door de lidstaten van de Verenigde Naties: SDG Goal 4: *Ensure inclusive and equitable quality education and promote lifelong learning opportunities for all*. Target 4.1 by 2030, *ensure that all girls and boys have access to quality early childhood development, care and pre-primary education so that they are ready for primary education*. De Raad van Europa deed in 2019 aanbevelingen inzake de uitbouw van kwaliteitsvolle voor- en vroegschoolse educatie en kinderopvang in de lidstaten. De aanbevelingen liggen in lijn met het Quality framework for Early Childhood Education and Care en bouwen voort op het 11e beginsel van de Europese pijler van sociale rechten, met name *'Kinderen hebben recht op betaalbare en goede opvang en onderwijs voor jonge kinderen'*. De Raad van Europa beveelt de lidstaten aan om:

- alles in het werk te stellen om opvang en onderwijs voor jonge kinderen toegankelijk, betaalbaar en inclusief te maken;
- ondersteuning te bieden bij de professionalisering van personeelsleden;
- de ontwikkeling van curricula voor jonge kinderen te verbeteren teneinde in te spelen op de interesses van kinderen, hun welzijn te bevorderen en te voldoen aan de unieke behoeften en het potentieel van elk kind, met inbegrip van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften of uit kwetsbare of kansarme milieus;
- een transparante en coherente monitoring en evaluatie van opvang en onderwijs voor jonge kinderen aan te moedigen, met het oog op de beleidsvorming en -toepassing;
- te streven naar afdoende financiering en een rechtskader voor opvang en onderwijs voor jonge kinderen.

De visie van VBJK sluit sterk aan bij de visie en doelstellingen vooropgesteld door deze internationale organisaties.

Via ons werk willen we ten eerste bijdragen aan **breed toegankelijke basisvoorzieningen** waar kinderen, gezinnen en buurt elkaar kunnen ontmoeten. Bijzondere aandacht schenken we aan de toegankelijkheid van basisvoorzieningen voor groepen die vandaag ondervertegenwoordigd zijn.

Ten tweede willen we bijdragen aan een **sterk pedagogisch project** voor jonge kinderen. Vanuit onze visie betekent dit dat basisvoorzieningen een holistische benadering hanteren waarin zorg, leren en spelen met elkaar verweven zijn en waarin zowel affectieve, morele als cognitieve aspecten worden aangesproken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking en voortdurende dialoog met gezinnen.

Bijzondere aandacht schenken we aan de afstemming tussen verschillende opvoedingsmilieus en het creëren van pedagogische continuïteit. Vandaag worden kinderen en gezinnen in Vlaanderen immers geconfronteerd met verschillende breuklijnen doorheen het traject voor de 0 tot 12 jaar:

- breuk thuis – kinderopvang baby's en peuters;
- breuk thuis – kleuterschool;
- breuk kinderopvang baby's en peuters – kleuterschool;

- breuk school – buitenschoolse opvang zoals we leerden uit het onderzoek naar de relatie tussen ECEC en early school leaving kunnen deze breuklijnen een negatieve impact hebben.

Ten derde zetten we in op **samenwerking en integratie**, waar kinderen en gezinnen beter van worden. Het bestrijden van kinderarmoede en sociale ongelijkheid vraagt immers een geïntegreerde benadering. Samenwerking tussen actoren uit verschillende sectoren (bijvoorbeeld cultuur, sport, sociale diensten, (preventieve) gezondheidzorg, gezinsondersteuning, kinderopvang, onderwijs …) is nodig om tegemoet te komen aan de noden van (maatschappelijk kwetsbare) kinderen en gezinnen. Toegankelijkheid en kwaliteit vragen gekwalificeerde medewerkers die kunnen steunen op een sterke initiële opleiding en die de kans hebben om zich (individueel en in teamverband) professioneel te ontwikkelen. Tegelijkertijd zijn ook de werkomstandigheden van cruciaal belang. Denk aan groepsgrootte, verloning en kindvrije uren waarin er tijd is voor observatie, reflectie, planning, teamwerk en samenwerking met ouders. Daarom hechten we tot slot in ons werk belang aan het **uitbouwen van een competent systeem** van opvang en onderwijs voor jonge kinderen.

SD1. VBJK inspireert, stimuleert en motiveert zodat kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen inzetten op betekenisvolle interacties met kinderen en ouders in een rijke, leer-, speel- en zorgomgeving.

Kwaliteitsvolle basisvoorzieningen die belangrijk zijn voor kinderen later, maar ook in het nu, zijn basisvoorzieningen waar professionals en kinderen betekenisvolle interacties hebben met elkaar in een rijke speel-, leer- en zorgomgeving. Een sterk pedagogisch project is daarbij een belangrijke voorwaarde. VBJK draagt bij aan het implementeren van het pedagogisch raamwerk in de kinderopvang. Een holistische kijk vanuit educare waarin zorg, leren en spelen met elkaar verweven zijn en waarin zowel emotionele als educatieve ondersteuning en het inzetten op een rijke speel-, leer- en zorgomgeving worden aangesproken. Dit gebeurt in nauwe samenwerking en voortdurende dialoog met gezinnen en rekening houdend met de 'stem' van kinderen. Tevens betekent het concept educare dat werk wordt gemaakt van warme en inclusieve transities tussen thuis en/of de verschillende basisvoorzieningen en waar wordt ingezet op het creëren van pedagogische continuïteit.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaande strategische doelstelling:

Projecten		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Warme en inclusieve transities				
Projecten Doorgaande lijn		x		
TOT/ Tandem Warme Transities (TWT)			x	x
Begeleidingstraject Kindcentrum De Tandem			x	
Begeleidingsopdracht Mariawende, basisschool De Mozaïek en Consultatiebureau Sint-Kruis			x	
Begeleidingsopdracht Basisschool KLIM			x	
Educatieve ondersteuning				
1-2-3-MOVE! Co-gecreëerde acties voor MOTORISCHE COMPETENTIE om ontwikkelingstrajecten van 1- tot 3-jarige Vlaamse peuters te kickstarten		x		
STEAMWorks: Enhancing young children STEAM topics learning with physical phenomena as playmates		x		
Reflectiewaaier over meertaligheid breder verspreiden			x	x

Projecten Doorgaande lijn

Context/Nood:

Door de historische opsplitsing tussen kinderopvang baby's en peuters, kleuterschool en buitenschoolse opvang kan de instap voor kinderen en ouders in de kleuterklas confronterend zijn. Confronterend omdat die overgangen soms abrupt zijn en voor veel emotionele onrust en stress zorgen bij kinderen, ouders en de kinderbegeleiders / kleuterleerkrachten. Een mogelijke grondige strategie is om afstand te nemen van de bestaande opsplitsingen en systemen.

Vanuit kinderopvang en kleuteronderwijs wordt een nieuw pedagogisch project voorzien voor jonge kinderen waar welzijn, leren en spelen verbonden zijn en professionals met verschillende profielen samenwerken. Geïnspireerd door het idee van geïntegreerde kindcentra in het buitenland (o.a. in Nederland en Scandinavische landen), zijn er reeds enkele initiatieven in Vlaanderen.

De nood aan verdere ontwikkeling van praktijkmodellen voor geïntegreerde trajecten van zorg, leren en spelen voor kinderen tussen 0 en 6 jaar, op maat van de Vlaamse context is groot. Steeds meer actoren in het werkveld (kinderdagverblijven, onthaalouders, buitenschoolse kinderopvang en onderwijs – hierna 'het werkveld' geheten, maar ook lokale besturen, Huizen van het Kind, enz.) zijn vragende partij om trajecten op te zetten die minstens warme transities faciliteren en maximaal de schotten tussen de diverse instellingen weghalen, wat consequenties heeft voor de vele regels en procedures die die schotten – eng bekeken – in stand houden. De nood aan een regelluw kader en op lange termijn aanpassingen van regelgeving is groot. Vanuit de praktijk van de projecten Doorgaande Lijn zal de stuurgroep – aan het eind van het project – beleidsaanbevelingen in die zin opstellen.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Buitenschoolse Kinderopvang
- In de stuurgroep zetelen onder meer inspectie (onderwijs en zorg), vakbonden, …

Opdrachtgever:

Extra opdracht agentschap Opgroeien

Projectpartners:

Intern:

- VBJK: Jan De Mets & Nima Sharmahd

Extern:

- CeGo

Betrokken partners in het project: het Departement Onderwijs, het Departement Zorg, het Agentschap Onderwijsdiensten (AGODI)

Hoe – projectaanpak:

In opdracht van het agentschap Opgroeien begeleidt VBJK, samen met de collega's van CeGo, een lerend netwerk voor twaalf pilootprojecten/pioniers Doorgaande Lijn. Tevens maakt VBJK deel uit van de stuurgroep Doorgaande Lijn.

In de projectaanpak volgen we drie sporen:

1. Individuele coaching van de projecten/pioniers Doorgaande Lijn: ondersteuning op leervragen, aanpak van obstakels, stimuleren van extra acties, documenteren van praktijken
2. Lerende Netwerken: bijeenbrengen van de pioniers in een 5-tal sessies volgens het stramien van uitwisseling – aanpakken van leervragen en obstakels – casusbesprekingen.
3. Deelname aan zowel de stuurgroep als aan de voorbereidende vergaderingen van de stuurgroepvergaderingen.

Afgeronde acties 2024

- Verderzetten van de Lerende Netwerken in functie van de uitwisseldag van 15 april 2024 tussen pioniers en stuurgroep DL: 11.01.2024 en 29.02.2024
- Impact evaluatie van DL via Most Significant Change methode
- Inspiratiedag 15 april 2024: samenbrengen van stuurgroepleden en pioniers ter voorbereiding van het uitschrijven van een rapport met beleidsaanbevelingen.
- Uitwisselingsdag met pioniers op 25.11.24
- Individuele ondersteuning van de pioniers
- Uitschrijven van het rapport met beleidsaanbevelingen samen met de kerngroep en de stuurgroep om in mei 2025 te finaliseren.
- Verlenging project doorgaande lijn aangevraagd en gekregen tot juni 2025.
- Mee opvolgen en ondersteunen dossier graduaatsopleiding (zie actiefiche graduaatsopleiding).

Output 2024

- Most Significant Change verhalen met impact evaluatie door de pioniers
- Schema/Praktijkmodel voor structuur eindrapport DL
- Draft Eindrapport DL

TOT & Tandem Warme Transities (TWT)

Context/Nood:

Als onderdeel van het internationaal InTrans-project (2020-2022) ontwikkelde VBJK, in samenwerking met Steunpunt Diversiteit en Leren (SDL), een 'train de trainer' (TOT) over pedagogische continuïteit, educare en inclusieve transities. Deze training (vijf dagen) richtte zich op een duo/trio van pedagogisch begeleiders in kinderopvang en kleuteronderwijs. Elk duo/trio ontwikkelde en voerde een eigen begeleidingsproject uit met een kinderdagverblijf en school. Per project werd een interprofessionele/inter-institutionele lerende gemeenschap opgericht. Via theoretische input, uitwisseling methodieken en intervisie momenten, ondersteunden we de begeleiders van deze projecten.

Na een overtuigende positieve evaluatie van de eerste Intrans-TOT, wilden we deze TOT opnieuw organiseren om pedagogische begeleidingsdiensten, vormingscentra of anderen meer know how en kapstokken aan te bieden om zelf procesbegeleiding aan te bieden. Dit past in de ambitie om pedagogische continuïteit, educare en inclusieve transities verder te implementeren, hier op het niveau van in-service training. Doorheen verschillende projecten zoals Trampoline en Doorgaande lijn, kwamen veelvuldige vragen vanuit het werkveld (kleuteronderwijs, onthaalouders en kinderdagverblijven – hieronder verder 'het werkveld' geheten) en vanuit lokale besturen, Huizen van het Kind, enzovoort, over hoe warme transities te organiseren in een gesplit systeem zoals in de Vlaamse context. Daarom was de nood aan een nieuw TOT-traject direct voelbaar en namen we het InTransconcept over in najaar 2023 en voorjaar 2024. In Het najaar 2024 zijn we een nieuwe reeks opgestart genoemd 'Tandems Warme Transities'

Voorafgaand aan de TOT en de TWT besteedden we geruime tijd om het traject breed bekend te maken en mensen te helpen om zinvolle duo's/trio's te vormen. Deze TOT en TWT werd ook mee ondersteund en uitgedragen door de ambtelijke werkgroep transitie en financieel mogelijk gemaakt door Agentschap Opgroeien.

Opdrachtgever:

Extra opdracht agentschap Opgroeien

Doelgroep:

Voor deze TOT zijn er 2 finale doelgroepen:

1. enerzijds eenieder wiens rol/functie het is het werkveld te begeleiden, te ondersteunen of te coachen;
2. anderzijds het werkveld zelf die in een tandem met de ondersteuner deelneemt.

Projectpartners:

VBJK: Nima Sharmahd & Jan De Mets

Hoe – projectaanpak:

De aanpak loopt gelijk aan de aanpak zoals in het Intrans-project.

5 sessies, verspreid over het schooljaar, volgens de uitwerking van een Lerend Netwerk: input van inhoudelijke expertise – uitwisseling – casusbesprekingen; tandems krijgen werktijd onder elkaar en worden ook door elkaar geplaatst om goed van elkaar te leren. Er werd gewerkt met huiswerkopdrachten.

Afgeronde acties 2024:

- Drie TOT (Train the Trainer) sessies januari-mei 2024 met afronding & evaluatie (10 tandems)
- Promotie nieuwe editie van de TWT (Tandems Warme Transities) - schooljaar 2024-2025
- Praktische organisatie nieuwe editie TWT (9 tandems)
- Twee TWT sessies met nieuwe deelnemers

Output 2024

- Programma & materialen van de 3 TOT sessies (juni-mei 2024)
- Programma & materialen van de 2 TWT sessies (oktober-december 2024)
- Model van TOT aangepast naar TWT

Valorisatie 2024:

- TOT & TWT bijeenkomsten voor 19 tandems uit lokale besturen, ondersteuningsdiensten, kinderopvang -, kleuteronderwijs en buitenschoolse opvang

Begeleidingsopdracht in kindcentrum De Tandem

Context/Nood:

Op vraag van kindcentrum De Tandem voorziet VBJK procesbegeleiding voor het interprofessionele team om een educare-werking uit te bouwen. Met aandacht voor een zorgzame speel-leeromgeving voor kinderen van 0 tot 12 jaar, waarbij de samenwerking tussen alle medewerkers onderling en de samenwerking met ouders centraal staat. De Tandem is ook één van de 12 pilots in het project Doorgaande Lijn.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders 0-3 groep en buitenschoolse opvang
- Kleuterscholen, leerkrachten, zorgleerkrachten

Opdrachtgever:

Kindcentrum De Tandem

Projectpartners:

VBJK: Caroline Boudry

Hoe – projectaanpak:

VBJK ondersteunt de leidinggevenden en de coaches bij het begeleiden van acties die aansluiten bij het doorgaande lijn pilootproject. Meer specifiek wordt het team via intervisiebijeenkomsten ondersteund bij de reflectie over hun veranderende rol en praktijk.

Medewerkers van de onderbouw (0-4 jarigen) met de middenbouw (2de- 3de kleuter en 1ste leerjaar) worden zowel individueel, per locatie als locatie overschrijdend begeleid om acties in het kader van doorgaande lijn uit te werken.

Afgeronde acties 2024:

- Het wenbeleid werd in de onderbouw onder de loep genomen.
- Doelstellingen atelierwerking voor leefgroep 0-3 jaar samen met 3-4 jaar bepalen.
- Visie en missie Tandem geagendeerd voor het hele team. Een posterpresentatie over de pedagogische visie werd door de medewerkers van de onder- en middenbouw gegeven.

- Het wenbeleid werd geanalyseerd, afgestemd en uitgeschreven op de noden van het kind en zijn/ haar ouders.
- De leerkrachten van de tweede en derde kleuterklas onderzochten hun formele en informele gesprekken met ouders. Het dagelijkse onthaal werd hierop afgestemd.
- Een loop voor kleuterleerkrachten vanuit het project Doorgaande Lijn werd geïmplementeerd in de werking.
- De ouders organiseerden een transitie-actie voor hun kinderen. Een ouderbevraging werd georganiseerd gevolgd door reflectie in het team.
- In 2024 werd gestart met een opendeurbeleid.

Begeleidingsopdracht Mariawende, basisschool de Mozaïek en Consultatiebureau Sint Kruis.

Context/Nood:

Kinderopvang Mariawende, ook het Kinderhuis genaamd en basisschool De Mozaïek zijn gelegen in dezelfde straat in Sint-Kruis in Brugge.

De basisschool heeft naast het hoofdgebouw eveneens een kleine wijkafdeling (de Kleine Mozaïek) voor kleuters ietsje verder op. Het plan van het schoolbestuur is deze afdeling op termijn te sluiten en bijgevolg (1) de tweede en derde kleuterklas onder te brengen in het hoofdgebouw en (2) de peuter- en eerste kleuterklas te organiseren in Mariawende. Twee kleuterleerkrachten en 1 kinderverzorger verhuizen daarmee van werkplek.

Mariawende bestaat uit een kinderdagverblijf en een IBO, waaraan het kwaliteitslabel kleuteropvang is toegekend. Op vandaag worden de kinderen van de school buiten de schooluren reeds opgevangen in 'Het Speelhuis'. Naast de directeur zijn een pedagogisch coach en een team van 6 a 7 kinderbegeleiders werkzaam in het team. In de nabije toekomst zal er eveneens een consultatiebureau van Kind&Gezin gehuisvest worden in 'Het Speelhuis'. Om tegemoet te komen aan deze wijzigende context zal een nieuwbouw gerealiseerd worden op de site van Mariawende. Tegelijk schept deze context kansen voor een innovatief pedagogisch project nl. het realiseren van een doorgaande lijn en ontmoeting.

Doelgroep:

- Kinderbegeleiders en pedagogische coaches en coördinatoren voor de opvang 0-3 jaar en 3-12 jaar,
- zorgcoördinatoren, kleuterleraren, brugfiguur en directie basisonderwijs,
- medewerkers van het consultatiebureau.

Opdrachtgever:

Mariawende en basisschool de Mozaïek

Projectpartners:

VBJK: Caroline Boudry & Jolien Reyniers

Hoe – projectaanpak:

VBJK neemt in deze begeleidingsopdracht de rol van procesbegeleider/coach op om (1) veranderingsstrategieën die noodzakelijk zijn in de organisaties te ondersteunen; (2)

samenwerking tussen de verschillende partners te faciliteren en (3) draagvlak te creëren in functie van het realiseren van een kwaliteitsvol aanbod door het inbrengen van expertise.

Een belangrijk luik in deze begeleidingsopdracht is het begeleiden van een lerend netwerk waarbij vanuit concrete acties en opdrachten geëxperimenteerd wordt op de werkvloer.

Afgeronde acties 2024:

- Samenwerkingspistes werden verkend en uitgetest.
- Verbinding installeren via uitgewerkte trajecten jobshadowing.
- De samenwerking tussen opvang en onderwijs transparant maken voor ouders.
- Het ontwikkelen van een gedeeld logboek tussen school en buitenschoolse opvang en opvolging van het gebruik ervan tijdens begeleidingssessies van de werkgroep.
- Het ontwikkelen en testen van een gezamenlijk kindportret tussen de Kinderopvang en BO.
- Verfijnen van het dagelijks onthaal van kinderen en ouders.
- Uitwerken werkwijze dagelijkse informatie overdracht tussen opvang en onderwijs in functie van een zorgzame speel- en leeromgeving.
- Ruimte als derde pedagoog: bezoek aan het ABC-huis zowel met het kernteam als met de werkgroep. Deze bezoeken werden pedagogisch gedocumenteerd en als start gebruikt voor een reflectiemoment over dit thema.
- Visietekst verder ontwikkelen.

Output 2024:

- Draft visietekst
- Gezamenlijk logboek (school en buitenschoolse opvang)
- Gezamenlijk kindportret (Kinderopvang en buitenschoolse opvang)

Begeleidingsopdracht Basisschool KLIM

Context/Nood:

Basisschool KLIM maakt samen met het kinderdagverblijf en de buitenschoolse opvang deel uit van de Doorgaande lijn pilots. Vanuit dit project kwam de vraag van het directieteam van het Klim om in te zetten op een open onthaal voor alle kleuterklassen waar leerkrachten, ouders en kinderen elkaar dagelijks ontmoeten. Om dit open onthaal participatief en reflectief in alle kleuterklassen te realiseren, vroeg men VBJK om een begeleiding te voorzien. Op die manier is er ook meer continuïteit voor kinderen en ouders tussen de voorschoolse opvang en de school

Doelgroep:

- Kleuterscholen, leerkrachten, zorgleerkrachten
- Kinderbegeleiders buitenschoolse opvang

Opdrachtgever:

Basisschool KLIM, Gent

Projectpartners:

VBJK: Caroline Boudry

Hoe – projectaanpak:

- Fase 1 : Verkennende fase - Visie & missie verbinden met professionele identiteit van elke leerkracht
    - Overleg met kerngroep, bestaande uit de betrokken directies.
    - Individuele verkennende gesprekken met leerkrachten van K2
    - Focusgroep met leerkrachten K1
    - Visie Missie delen tijdens een teamvergadering
    - Participerende observaties
    - Individuele verkennende gesprekken met leerkrachten van K3
- Fase 2 : coaching traject
    - Werkvormen en overlegstructuur samen met de kerngroep uittekenen. Participatief begeleidingstraject voor leerkrachte bij het realiseren van een open onthaal uittekenen.
    - Opstart begeleiding
    - Coaching: er zijn drie lerende netwerken opgestart die op regelmatige basis samen kwamen om te reflecteren over hun praktijk

Acties 2024

- Bijeenkomsten lerende netwerken om een warm onthaalbeleid te construeren en implementeren
- Concrete casussen uitwerken waarin kinderen en ouders ontvangen worden
- Samenwerking tussen de kleuterleerkrachten van begeleiders buitenschoolse verder uitwerken om een gezamenlijk onthaalbeleid te ontwikkelen
- Ouderinfomoment voorbereid en uitgevoerd

Output 2024

- Kindertijd artikel: Bergmans, A. (2024) ‘Als ouders je vertrouwen, voelen kinderen zich sneller thuis’, 16, p. 5.

1-2-3-MOVE! Co-gecreëerde acties voor motorische competentie om ontwikkelingstrajecten van 1- tot 3-jarige Vlaamse peuters te kickstarten

Context/Nood:

Onderzoek naar de beweging van 1 tot 3-jarigen is momenteel vrij beperkt, zo blijkt. Daarnaast merken we dat professionals nood hebben aan ondersteuning bij het opzetten van rijke bewegingskansen in de kinderopvang. Dit reikt aan de expertise van VBJK.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders

Opdrachtgever:

FWO

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia & Caroline Boudry

Extern: SBO-partners: Universiteit Gent (Vakgroep Bewegings- en sportwetenschappen), Universiteit Gent (Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek), Artevelde Hogeschool, VUB

Hoe – projectaanpak:

In dit SBO-project zullen onderzoekspartners en valideringspartners nauw samenwerken. Gezien de expertise van VBJK in het opzetten van actie-onderzoek en het ontwikkelen van professionaliseringstools, wordt VBJK vooral betrokken in het co-creatief traject om professionals te ondersteunen in het opzetten van rijke bewegingskansen. VBJK zal hierbij de rol van kritische vriend opnemen, het opzetten van ondersteuningstrajecten en het ontwikkelen van ondersteuningsmateriaal.

Afgeronde acties 2024

- VBJK organiseerde een uitwisseldag om samen met de SBO-partners, VCOK en VBJK samen te bouwen aan een visie omtrent:
    - rijke bewegingskansen en de rol van de professionals hierin;
    - het opzetten van co-creatie en professionaliseringstrajecten.

- VBJK zette een gedragen actieplan op om ondersteuningstraject met basisvoorzieningen voor jonge kinderen omtrent rijke bewegingskansen.
- VBJK nam deel aan overlegmomenten met de promotoren van het SBO-project en de klankbordgroep.

Output 2024:

- Presentatie uitwisseldag

STEAMWorks: Enhancing young children STEAM topics learning with physical phenomena as playmates

Context/Nood:

In de basisvoorzieningen voor jonge kinderen merken we dat er hoger gescoord wordt op emotionele versus educatieve ondersteuning. Er wordt nog te weinig ingezet op educatieve ondersteuning. Internationale vergelijkende studies tonen aan dat Vlaanderen in het algemeen lager scoort op deze laatste dimensie. Met dit project willen we onderzoeken of STEAM een ingangspoort kan zijn om innovatieve praktijken te ontwikkelen die bijdragen aan educatieve kwaliteitsvolle interacties.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders

Opdrachtgever:

Europese Commissie (Erasmus+ KA2), via Universitets- och Högskolerådet (Sweden)

Met inzet personele middelen uit partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Projectpartners:

- VBJK: Lisandre Bergeron-Morin, Caroline Boudry + stagiaire
- Extern (België): Elmer
- Extern (Europa): Comune di Ravena (Italië), Osmope (Portugal), Sweden Emilia Romagna Netwerk (SERN, Italië)

Hoe – projectaanpak:

Een internationaal consortium werd gevormd onder de coördinatie van SERN. VBJK is partner in dit project om vanuit expertise in onderzoek, actief bij te dragen aan de conceptuele en methodologische werkpakketten. Hiermee worden de betrokken partners uit het werkveld versterkt.

Afgeronde acties 2024:

- Het organiseren van een trainingsweek in maart in Brussel, in samenwerking met VZW Elmer.
- Pedagogisch conceptueel kader ontwikkelen rond STEAM (Deel A van finale output).

- Eerste draft van de inspiratiegids (Deel B van finale output).
- Methode ontwikkelen om de ervaring van de partners te documenteren.
- Start analyse van ervaringen en uitwisselen rond STEAM praktijken.
- Coördinatie van online en live meetings: reflecteren, ondersteunen en documenteren.
- Het ontwikkelen van evaluatie tools ('STEAM self-efficacy pre-post questionnaire') en opvolging van de actieplannen van partners vanuit een evaluatiekader.
- Het organiseren van een studiebezoek van STEAM onderzoeker Sofie Areljung een een Salongesprek rond over STEAM (9 oktober 2024).

Outputs 2024:

- 2 artikels in Kindertijd:
    - Kindertijd 16: Schuim inspireert
    - Kindertijd 17: Spelen met schaduw en licht
- Pedagogisch conceptueel kader rond STEAM (Engelse versie)

Reflectiewaaier over meertaligheid breder verspreiden

Context/Nood:

Tussen 2018 en 2022 was VBJK partner in het Pro-M-project. Doel van dit project was het verhogen van de competenties van ECEC-professionals in het omgaan met meertaligheid. VBJK ontwikkelde de 'Reflectiewaaier- Omgaan met meertaligheid in de kinderopvang (0-3 jaar). Tool voor ondersteuners'. Sinds 2022 werd reeds sterk ingezet op het uitdragen van deze Reflectiewaaier, door o.m. webinars en inspiratiesessies (zowel online als real life) voor ondersteuners in de kinderopvang. Samen met VCOK, wordt gekeken hoe de Reflectiewaaier verder verspreid kan worden op een duurzame manier.

VBJK heeft in de voorbije jaren een sterke expertise opgebouwd, zowel in het Pro-M project als in de doctoraatsstudies van dr. Brecht Peleman en dr. Lisandre Bergeron-Morin als in het NESET rapport over professionele ontwikkeling in het ondersteunen van meertalige kinderen en families. Deze kennis willen we verder dissemineren mogelijkheden creëren om experimenten te doen in de individuele basisvoorzieningen als vanuit een doorgaande lijn filosofie.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders, pedagogische coaches.

Projectpartners:

VBJK: Lisandre Bergeron-Morin & Brecht Peleman

VCOK: Annelies Roelandt

Extern: Gent Universiteit (via doctoraat Brecht en post-doc Lisandre), VGC, Vierdewereld groep Aalst, De Blauwe Lelie, Stad Gent, Elmer

Output 2024:

- Eerste versie van de Taalondersteuning strategiekaarten is ontwikkeld

Valorisatie 2024:

- Publiciteit reflectiewaaier maken tijdens lezingen en workshops:
    - BeNeTiko project van Stad Gent (keynote + uitwisseling)
    - Peleman, B. & Bergeron-Morin, L. (2024, April). Omgaan met meertaligheid in de vroege kinderjaren [gastsles], Vak Pedagogiek van de Voorschoolse Voorzieningen, Universiteit Gent.
    - Werkbezoek en uitwisseling KIBEO – Stad Gent (14/11/2024)

    - Pedagogische conferentie Kinderopvang ’t Sleepken (22/11/2024): Talige interacties voor alle kinderen (vanuit VCOK)
    - Lerend netwerk voor begeleiders van Stad Gent (4 bijeenkomsten): Rijke talige interacties voor élk kind.
    - Workshop voor Stad Antwerpen in de context van de start van de KATAcursissen (19/09/2024): Kansen voor meertaligheid in de kinderopvang
    - Lezing in Stad Turnout (in de context van Trampoline, dag van de kinderbegeleider, 10 oktober 2024)
    - Peleman, B. & Bergeron-Morin, L. (2024, Oktober). Meertaligheid in de kinderopvang [lezing], Dag Van de Kinderbegeleider, Turnhout, België.
    - Online training voor logopedisten (Universiteit van Montréal), 3 bijeenkomsten (september tot november 2024) : Franchir la porte des services éducatifs : perspectives et enjeux la collaboration entre orthophonistes et personnel éducateur de la petite enfance
    - Workshop tijdens Studiedag Toegangkelijkheid (bij Opgroeien)
- Summer training week over multilingualism in ECEC (inclusief jobshadowing trajecten) organiseren voor Commune di Ravenna (met KA1 budget van hen)
- NESET one-pager verspreid tijdens lezingen, workshops en events.
- VBJK Salongesprek organiseren (12.07.2024) Creating new and positive narratives on multilingualism in ECEC

.

SD2. VBJK bouwt mee aan toegankelijke, inclusieve en kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen die ingebed worden in lokale netwerken en betekenisvol zijn voor gezinnen en de samenleving.

VBJK zet in op warme, wederkerige en betekenisvolle relaties tussen basisvoorzieningen en alle gezinnen, met specifieke aandacht voor maatschappelijk kwetsbare gezinnen en gezinnen met kinderen met specifieke zorgnoden. VBJK bouwt mee aan breed toegankelijke basisvoorzieningen, een geïntegreerd aanbod van buitenschoolse opvang en activiteiten (BOA) voor álle kinderen en gezinnen en Huizen van het Kind waar kinderen, gezinnen en de buurt elkaar kunnen ontmoeten. Toegankelijke, inclusieve basisvoorzieningen die betekenisvol zijn in de samenleving vragen een geïntegreerde benadering. Samenwerking tussen actoren uit verschillende sectoren is nodig om tegemoet te komen aan de noden van (maatschappelijk kwetsbare) kinderen en gezinnen en kwaliteitsvolle basisvoorziening in te bedden in lokale netwerken.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaand strategisch doel:

Project		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Toegankelijkheid				
NESET – Analytical Report. The current implementation of ECECquality frameworks across the EU Member States – Accessibility.			x	x
Actieplan toegankelijkheid en diversiteit			x	x
BE-inclusive (Be-In): Competenties versterken van professionals in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders.		x	x	
Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang.			x	x
CoNNect: Begeleidingstraject voor projecten rond toegankelijkheid voor kwetsbare kinderen en gezinnen.		x	x	
Onderzoeksopdracht: aanmeldingssystemen in samenwerking met Digitaal Vlaanderen.		x		
HEROES, Early Childhood Education for Jordanian and Syrian Children in Jordan		x		x
Geïntegreerd werken				
Trampoline, samen springen voor een betere toekomst.		x	x	x
Ouders als Onderzoekers		x	x	

Opmaak, ontwikkeling van een toolbox/materialenpakket ter ondersteuning van Huizen, lokale netwerken zodat ze uitgroeien tot sterke kwaliteitsvolle toegankelijke basisvoorzieningen			x	x
BOA-projecten				
Begeleidingsopdracht bij BOA-proefproject: Opbouw en ondersteuning van kleuteropvang en naschoolse activiteiten in 2 pilootwijken.		x	x	
BOA Lebbeke – Ondersteuning bij opzetten van bevraging.			x	
Inspiratie voor een kwaliteitsvolle uitbouw van buitenschoolse opvang en activiteiten			x	x

NESET – Analytical Report. The current implementation of ECEC quality frameworks across the EU Member States – Accessibility.

Context/Nood:

Sinds 2014 is er het European Quality Framework. Hierin staat duidelijk aangegeven wat er op Europees niveau onder kwaliteitsvolle ECEC wordt verstaan. De vraag blijft echter hoe sterk de verschillende EU Member States deze richtlijnen opvolgen en ook hun eigen nationaal of regionaal beleid hierop afstemmen.

Doelgroep:

- Beleid van de EU Member States
- Europees beleid

Opdrachtgever:

NESET

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia, Nima Sharmahd & Lisandre Bergeron-Morin

Extern: Michel Vandenbroek & Jochen Devlieghere (Universiteit Gent)

Hoe – projectaanpak:

NESET-onderzoek kenmerkt zich door het uitvoeren van documentanalyse op vrij korte termijn. In dit NESET-onderzoek werd een eerste algemene schets gegeven over de 5 delen van het European Quality Framework vanuit verschillende internationale bronnen. In een 2de deel werd dieper ingegaan op het thema Toegankelijkheid. Hiervoor werd er ook een analyse uitgevoerd op basis van de Child Guarantee National Action Plans. Een eerste draftversie van het rapport werd uitgeschreven en besproken met een groep van kern-experten op Europees niveau. Vanuit deze gesprekken komen we tot duidelijk beleidsaanbevelingen.

Afgeronde Acties 2024:

- Verdere diepgaande analyse van de implementatie van het European Quality Framework in de verschillende EU Member States op basis van de input van de key-experten.
- De draftversie werd herwerkt op basis van feedback van peer reviewers (Arianna Lazzari en Dragana Avramov), PPMI en Géraldine Libreau.
- Het NESET-rapport werd afgewerkt.
- Het NESET-rapport werd gepresenteerd op verscheidene overlegmomenten op Europees niveau.

Output 2024

Hulpia H., Sharmahd, N., Bergeron-Morin L., De Pré L., Crêteur S., Dunajeva J (2024). 'Quality in early childhood education and care (ECEC): state of play in the EU Member States based on the European Quality Framework', NESET report, Luxembourg: Publications Office of the European Union. DOI: 10.2766/932337

Quality in early childhood education and care (ECEC): State of play in the EU Member States based on the European Quality Framework - NESET

Valorisatie 2024:

- NESET-Rapport staat online voor EU member States
- Presentaties op overleg met de Working Group EAC en gezamenlijk overleg met de Working Group en Child Guarantee coordinators.
- Kort artikel in NESET-nieuwsbrief voor beleidsmakers

Actieplan Toegankelijkheid en Diversiteit

Partnerschapsakkoord Agentschap Opgroeien

Context/Nood:

In de kinderopvang is er sprake van een sterk Mattheus effect: momenteel maken de meeste gegoede gezinnen in Vlaanderen tweemaal zo vaak gebruik van de kinderopvang in vergelijking met de meest kansarme gezinnen (Van Lancker, Vandenbroeck, 2019). Het plaats tekort speelt hier uiteraard een belangrijke rol in. Daarnaast spelen andere drempels en beperkingen een rol in het ongelijke gebruik van de beschikbare kinderopvangplaatsen. Denk aan ongelijke geografische spreiding, weinig flexibele openingsuren, het opnamebeleid, financiële drempels …

Het actieplan 'toegankelijkheid en diversiteitsbeleid' formuleert acties om in de komende jaren toegankelijkheid en diversiteitssensitiviteit van de kinderopvang (zowel baby's en peuters als schoolgaande kinderen) te versterken.

Doelgroep:

- Kinderen en gezinnen
- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Ondersteuners in de basisvoorzieningen
- Beleid

Projectpartners:

De acties werden gerealiseerd door agentschap Opgroeien in samenwerking met de kinderopvangsector. VBJK coördineerde samen met agentschap Opgroeien een projectgroep die instaat voor de uitvoering, opvolging, evaluatie en bijsturing van het actieplan. De projectgroep bestond uit actoren/personen die (vanuit hun opdracht en/of engagement) actief mee hun schouders zetten onder de uitvoering van het actieplan.

VBJK: Sandra Van der Mespel & Veerle Vervaet

Extern: Opgroeien (Christine Faure), VVSG, VWV, Stad Gent, Helan, Ferm, Samenwerken aan kinderopvang in Brussel, De Blauwe Lelie, Brugge, GO

Hoe – projectaanpak:

VBJK werk actief mee aan verschillende deelacties in overleg met agentschap Opgroeien, zoals info over toegankelijkheid en diversiteitsbeleid ontsluiten via de websites van agentschap Opgroeien en EXPOO. Verspreiden van actuele info en materialen over toegankelijkheid en diversiteitsbeleid naar leerkrachten uit de opleiding voor toekomstige kinderbegeleiders.

Afgeronde acties 2024:

- Ontwikkelen themapagina toegankelijkheid in de kennishub op www.opgroeien.be. De themapagina bundelt basis en verdiepende informatie over toegankelijkheid in basisvoorzieningen voor jonge kinderen en tools voor organisaties die willen werken aan toegankelijkheid.
- VBJK en Opgroeien organiseerden samen Koffie met kennis over het thema toegankelijkheid. Dit online event vond plaats op 29 maart.
- Op vrijdag 8 november organiseerden VBJK en Opgroeien de inspiratiedag toegankelijke en inclusieve kinderopvang.
- De onderzoeken en praktijkverhalen worden verder verspreid via Kindertijd. Kindertijd 18 (verschijnt in maart 2025) staat volledig in het teken van toegankelijke en inclusieve kinderopvang.
- Voorbereiding 'train-the-trainer' voor coachende en ondersteunende functies:
    - Nota professionaliseringstraject voor coaches en ondersteuners over toegankelijke en inclusieve kinderopvang;
    - Bevraging noden en verwachtingen doelgroep en aftoetsing nota;
    - Definiëren centrale vraag voor professionaliseringstraject: hoe sensibiliseer je kinderopvanginitiatieven en medewerkers om aan de slag te gaan met dimensie 6, met name: positief omgaan met diversiteit bij kinderen en families?
- In 2024 vonden 3 bijeenkomsten plaats van de projectgroep toegankelijke kinderopvang. In 2024 vond er geen bijeenkomst plaats van het platform Toegankelijkheid en diversiteitsbeleid in de kinderopvang.
- Eind 2024 liep het actieplan toegankelijke kinderopvang af. Evaluatie en bijsturing van het actieplan en de werking van de projectgroep en platform.

Output 2024

- Themapagina toegankelijkheid in kennishub Opgroeien: Toegankelijkheid | Opgroeien
- Padlet Inspiratiedag toegankelijke en inclusieve kinderopvang – 8 november 202:
- Presentaties Inspiratiedag toegankelijke en inclusieve kinderopvang - 8 november 2024
- Publicatie: Bergeron-Morin, L. & Van der Mespel, S. (2024). Les services de garde éducatifs de Elmer, un endroit où 'tout le monde peut grandir', Pour la petite enfance, 3(1), 50-56.

Valorisatie 2024:

- Koffie met kennis Toegankelijke basisvoorzieningen, in samenwerking met EXPOO
- Evenement Toegankelijkheid en diversiteitsbeleid in de kinderopvang Koffie met Kennis | Toegankelijkheid | Opgroeien

BE-inclusive (Be-In): Competenties versterken van professionals in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders

Context/Nood:

Het project Be-In wil de competenties van ECEC-professionals (kinderbegeleiders en verantwoordelijken) versterken in het werken met kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften vanuit een sterk partnerschap met ouders.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Beleid (via disseminatie)

Opdrachtgever:

Europese commissie (Erasmus+ KA2, via EPOS)

Met inzet personele middelen vanuit partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Projectpartners:

De projectpartners zijn praktijkmedewerkers (in Vlaanderen CIK-coaches en verantwoordelijken KO), beleidsmedewerkers en universiteiten van IJsland, Portugal en Vlaanderen.

VBJK: Veerle Vervaet (project verantwoordelijke) Lisandre Bergeron-Morin

Extern:

- België: Universiteit Gent, Stad Gent (De Bron), De Blauwe Lelie (De kleine wereld), Opgroeien
- Portugal: University of Aveiro, Bela Vista, Shalom
- IJsland: University of Iceland, City of Reykjavik

Hoe – projectaanpak:

Door middel van actie-onderzoek:

- de baseline situatie documenteren voor elk ECEC centrum (macro-context beschrijving en interviews met ouders en staff),
- actieplan schrijven (met inspiratie vanuit literatuurstudie, lokaal en internationaal lerend netwerk en uit internationale jobshadowing trajecten),
- uitvoeren actieplan en documenteren.
- Disseminatie op verschillende niveaus wordt vanuit het begin meegenomen in het project door het betrokkenheid van Agentschap Opgroeien.

Afgeronde acties 2024:

In Vlaanderen:

- Begeleiding van het lerend netwerk tussen professionals van de Blauwe Lelie en Stad Gent (4 intervisie bijeenkomsten en individuele opvolging van beide partners).
- Ondersteuning bij het uitvoeren en documenteren van de actieplannen van de betrokken voorzieningen (op Vlaams niveau).
- Analyse van het actieonderzoek en uitschrijven van het 'Case studies report' in samenwerking met Universiteit Gent.
- Ontwikkeling van de tool 'Verbinden met ouders' in het Nederlands.
- Coördinatie van een disseminatie event, samen met Opgroeien en de lokale partners (21 november 2024).
- Ondersteuning van partners om op lokaal niveau acties vorm te geven in functie van disseminatie (CIK coach uit Stad Gent en de Blauwe Lelie).

Op internationaal niveau:

- Begeleiding van het internationaal lerend netwerk (online internationale intervisie bijeenkomsten)
- Begeleiding van het wetenschappelijk comité (lerend netwerk tussen onderzoekspartners, 3 bijeenkomsten)
- Ondersteuning bij het uitvoeren en documenteren van de actieplannen van de betrokken voorzieningen (op internationaal niveau).
- Coördinatie van de transnational meeting M4 (in België, in november 2024).
- Ondersteuning bij de finale analyse van het actieonderzoek in alle betrokken landen en uitschrijven van 'case studies report'.
- Coördinatie van lokale en internationale disseminatie events (EECERA en ISSA conferences).
- Ontwikkeling en vertaling van de reflectietoolbox 'Verbinden met ouders' (in het Engels en bieden van ondersteuning voor de vertaling in het Portugees en Ijslands.
- Ontwikkeling van website en andere disseminatie tools (doorlopend tot februari 2025)

Output 2024

De tool 'Verbinding met ouders', afgedrukt en online beschikbaar op het VBJK website.

Stad Gent, De Blauwe Lelie & VBJK (2024). Verbinden met ouders. Be-In-Erasmus+ project: www.vbjk.be/en/project/be-in

Valorisatie 2024

- Bergeron-Morin, L. (2024, September). Building partnership with parents of children with special needs: from vision to actions [Symposium chair]. European Early Childhood Education Research Association (EECERA) 24th Conference 2024, Brighton, UK.
- De Schauwer, E., Bergeron-Morin, L., Vervaet, V., Schockaert, H., Van Crabenbroeck T. & Lescrauwaet, F. (2024, September). Nurturing connections: A Journey of Inclusion and Parental Partnerships for two ECEC teams in Flanders [Paper presentation]. European Early Childhood Education Research Association (EECERA) 24th Conference 2024, Brighton, UK.
- Vervaet, V., Schockaert, H., Einarsdóttir, J. & Hreinsdóttir, A.M. (2024, October). Building partnership with parents of children with special needs: insights from a collaborative action research and hands-on presentation of the reflective tool "Connecting with parents" [Paper presentation]. International Step by Step Association (ISSA) Conference 2024, Sofia, Bulgaria.
- Lokaal disseminatie event (21 november 2024)

Ondersteunen van de Centra Inclusieve Kinderopvang

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood

Gezinsopvang, groepsopvang of buitenschoolse opvang die zorgen voor een mix van kinderen met en zonder specifieke zorgbehoefte kunnen zich laten begeleiden door een Centrum Inclusieve Kinderopvang– kortweg CIK. Verspreid over verschillende zorgregio's heeft Vlaanderen 16 Centra voor Inclusieve Kinderopvang. VBJK was van bij de start betrokken bij de uitbouw van de CIK's.

De inclusiecoaches verbonden aan deze CIK wensen elkaar op geregelde tijdstippen te ontmoeten om inspirerende praktijken, methodieken en casussen met elkaar te bespreken.

Doelgroep

De inclusiecoaches van de Centra Inclusieve kinderopvang

Projectpartners

VBJK: Veerle Vervaet en Caroline Boudry

Extern:

- Opgroeien: Dorien Van Gassen en Kathleen Govaert
- De inclusiecoaches van de 16 CIK

Hoe – projectaanpak

VBJK begeleidde deze CIK's in een intervisiegroep en via overkoepelende vormingsdagen. We gingen op zoek naar inspirerende praktijken en stonden stil bij belangrijke vraagstukken zoals: Welke samenwerkingsverbanden kan een CIK binnen zijn zorgregio aangaan? Hoe kan een CIK het beste de begeleidingsopdracht voor de kinderopvang invullen? Wat is de functie van een inclusiecoach binnen het CIK? Hoe kun je een proactief opnamebeleid ontwikkelen? Deze organisatorische aspecten zijn meer dan puur praktische aangelegenheden, ze zijn nodig om de basisgedachte van inclusieve kinderopvang te realiseren.

We voorzagen 2 terugkomdagen waarin CIK coaches ervaringen deelden, successen en uitdagingen aan elkaar voorleggen, nieuw ontwikkelde tools en methodieken met elkaar kunnen uitproberen.

Acties 2024

- 2 terugkomdagen waarin CIK coaches ervaringen deelden, successen en uitdagingen aan elkaar voorlegden, nieuw ontwikkelde tools en methodieken testten. (maart en oktober 2024).
- Finaliseren en bekendmaken van nieuwe kadertekst 'Inclusie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften'. Deze kadertekst werd begin maart gelanceerd.[1]
- De inclusiecoaches van de 16 CIK werden betrokken in het valorisatieproces van de tools die ontwikkeld worden in het Be-In, Erasmus+ project.

Output 2024

- Artikels in Kindertijd:
    - Vervaet, V. & Bulckaert, W. (2024). 'Wij wisselen om te leren', Kindertijd, 13, 26-29
    - Boudry, C. & Vervaet, V. (2024) Samen met ouders voor ouders en kinderen. Steunpunt Ouders voor Inclusie, Kindertijd, 16, 22-24

Valorisatie 2024:

- Presentatie op 'uitwisseldag voor coaches op de werkvloer'
- Workshop op Inspiratiedag 'Toegankelijke en inclusieve kinderopvang'.
- Leer- en feest moment voor het bestaan van 10 jaar Centra inclusieve kinderopvang was gekoppeld aan het Be-In lokaal slotevenement.

[1] Inclusie van kinderen met specifieke ondersteuningsbehoeften | VBJK

CoNNect: Begeleidingstraject voor projecten rond toegankelijkheid voor kwetsbare kinderen en gezinnen

Context/Nood:

Het Fonds Bernard, Gonda en Emily Vergnes steunt de oprichting van kwalitatieve kinderopvangplaatsen voor kinderen uit gezinnen in kansarmoede. Acht kinderopvanginitiatieven in Vlaanderen en Wallonië ontvangen gedurende 3 jaar (april 2022 – maart 2025) financiële steun om acties te ontwikkelen en zo de toegankelijkheid voor gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid te versterken. In samenwerking met RIEPP (Recherche et Innovation Enfants- Parents-Professionnelles) ondersteunde VBJK de uitbouw van deze projecten. Dit begeleidingstraject maakt ook deel uit van een internationaal netwerk over het bereik van jonge kinderen en families in een maatschappelijk kwetsbare positie. Dit netwerk wordt gecoördineerd door ISSA (International Step by Step Association) en de Koning Boudewijnstichting (KBS) neemt hieraan deel.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen

Opdrachtgever:

Koning Boudewijnstichting

Met personele inzet partnerschapsakkoord Agentschap Opgroeien

Projectpartners:

VBJK: Lisandre Bergeron-Morin & Caroline Boudry

Extern

- Pilootprojecten: ‘t Lampeke, Bambi/Stad Beringen, De Hummeltjes/Domo Sint-Truiden
- Stuurgroep: RIEPP, KBS

Hoe – projectaanpak:

VBJK hanteerde een participatieve, coachende leerbenadering gebaseerd op actieonderzoek en bood ondersteuning op maat, rekening houdend met de specifieke kenmerken van elk project en voortbouwend op de ervaring en vooruitgang van elk team. De kern van het coachingstraject was gebaseerd op het ondersteunen van de projectmanager in zijn of haar rol als coach binnen

zijn of haar team. VBJK bood individuele coachingsessies met teamleden (afwisselend face-to-face en virtuele bijeenkomsten, afhankelijk van de behoeften en beperkingen) deze werden afgewisseld met groepswerksessies (bij voorkeur face-to-face tussen de verschillende projectmedewerkers). In 2024 werden er verder acties opgezet om toegankelijke opvang en ontmoetingsplaatsen voor gezinnen in een maatschappelijke kwetsbaarheid te realiseren.

Afgeronde acties 2024:

- 2 intervisies met alle deelnemende organisaties uit Vlaanderen.
- 2 individuele digitale ondersteuningsbijeenkomsten
- 2 bijeenkomsten met VBJK en RIEPP
- Een translinguistieke intervisie met alle betrokken organisaties/ partners (10 december 2024, in Leuven)

Output 2024

- Een gedeelde rapportage van de acties die zowel in Wallonië als in Vlaanderen ondernomen zijn naar het brede werkveld.

Onderzoeksproject aanmeldings- en afhandelingssystemen voor vragen naar opvang van baby's en peuters: een landschaps- en behoeftenanalyse

Context/Nood:

Vanuit het Agentschap Opgroeien wou men onderzoek doen over hoe ouders, opvanglocaties, lokale loketten kinderopvang en andere stakeholders in de praktijk te werk gaan bij het stellen/behandelen van een vraag naar opvang en de registratie ervan. In het verleden werd daar reeds onderzoek naar verricht met als doel een centrale tool uit te werken maar dit werd na een pilootfase stopgezet omwille van een gebrek aan draagvlak binnen de sector. Intussen is de context sterk gewijzigd, zijn er lokale loketten, bestaan er diverse aanmeldsystemen, zijn er meerdere IT-spelers actief en wordt door diverse actoren ook gerapporteerd over onbeantwoorde vragen die nog 'open' staan. Recentelijk zijn ook Digitaal Vlaanderen en Binnenlands bestuur geïnteresseerd geraakt in de materie en lijkt er bereidheid te bestaan om na te denken hoe we de bestaande knelpunten op een slimme IT-manier kunnen wegwerken.

Agentschap Opgroeien sprak met Digitaal Vlaanderen, het Raadgevend Comité en met het management af om via kortdurend onderzoek een goede analyse te maken van diverse praktijken AS IS en tevens in kaart te brengen hoe men denkt over mogelijke oplossingen (TO BE). In dit onderzoek werd bekeken hoe ouders, opvanglocaties, Lokale Loketten Kinderopvang (LLKO) en andere stakeholders in de praktijk te werk gaan bij het stellen van een vraag naar kinderopvang en de registratie, behandeling en afhandeling van deze vraag.

Doelgroep:

- Medewerkers Lokale loketten (LLKO)
- Organisatoren en verantwoordelijken van kinderopvang
- Toeleiders
- Gebruikers kinderopvang (ouders)

Opdrachtgever:

Extra opdracht Agentschap Opgroeien

Projectpartners:

- VBJK: Brecht Peleman, Stephanie Volkaert & Jolien Reyniers
- Digitaal Vlaanderen: Clementina Gentile & Lars Vermeiren
- Agentschap Opgroeien: Christine Faure & Diederik Van Coppenholle

Hoe – projectaanpak:

Het project verliep in twee fases:

1. Verkenning van de huidige situatie (AS IS) en de noden van verschillende stakeholders: deze fase richtte zich op het in kaart brengen van de huidige situatie en behoeften van de betrokken belanghebbenden. In deze fase werkte Digitaal Vlaanderen samen met VBJK. Deze fase verliep via kwalitatief onderzoek, waarbij de ervaringen, praktijken en meningen van een selectie van sleutelactoren werden geanalyseerd. Dit gebeurde in diverse settings, die verschilden qua gebruikte tools, de werking van lokale loketten en het opvanglandschap. De bevindingen uit dit onderzoek werden gevalideerd in klankbordsessies. De benodigde inzichten werden verkregen door middel van interviews, focusgroepen en workshops met verschillende stakeholders.

2. Uitwerken van mogelijke toekomstscenario's (TO BE): Na de verkenningsfase werden verschillende toekomstscenario's uitgewerkt en werd een selectie van deze scenario's verder uitgewerkt. Bij deze fase was VBJK niet actief betrokken.

Afgeronde acties 2024:

(Enkel acties waarbij VBJK betrokken was worden hier vermeld)

- 8 interviews met 13 lokale loketten
- 10 interviews met 15 medewerkers uit kinderopvanginitiatieven
- 5 gesprekken met ouders in Huis van het Kind Aalst
- 6 gesprekken met ouders in Huis van het Kind Turnhout
- 3 gesprekken online met ouders regio Antwerpen, Turnhout en Aalst
- 2 online groepsinterviews met in totaal 8 toeleiders
- 1 klankbordsessie LLKO
- 2 klankbordgroepen met stakeholders
- Opmaken van synthesenota

Output 2024:

- Synthesenota opgemaakt door VBJK (Oktober 2024)
- Eindrapport opgemaakt door Digitaal Vlaanderen (November 2024)

HEROES, Early Childhood Education for Jordanian and Syrian Children in Jordan

Context/Nood:

In Jordanië moet worden geïnvesteerd in de toegankelijkheid van basisvoorzieningen voor jonge kinderen (met name kleuterscholen). Veel kinderen uit vluchtelingengezinnen (vooral uit Syrië) zijn momenteel niet aanwezig in kleuterscholen en worden uitgesloten van kwalitatief goede onderwijstrajecten. Ook kinderen met specifieke zorgbehoeften vallen grotendeels buiten het systeem. Hier wil het Ministry of Education in Jordanië werk van maken.

Doelgroep:

- Kleuterscholen, leerkrachten
- Beleid

Opdrachtgever:

Particip GmbH (coördinatie in opdracht van GIZ) - Ministery of Education Jordanië

Projectpartners:

- VBJK: Hester Hulpia, Nima Sharmahd & Jan Peeters
- Extern: Particip GmbH, GIZ (Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit), Ministry of Education in Jordan, Cader (ChangeAgent for Arab Development and Education Reform), H&I (Humanity and Inclusion), Artevelde Hogeschool, Universiteit van Gent

Hoe – projectaanpak:

Het HEROES-project werkt met een multi-level aanpak op macroniveau (Ministerie van Onderwijs), mesoniveau (onderwijsautoriteiten op districtsniveau) en microniveau (scholen en families).

Het project heeft met drie moduledoelstellingen:

1. Moduledoelstelling 1 richt zich op het ondersteunen van het openbare kleuterschool-systeem om het kleuterschool-aanbod te vergroten door ondersteuning van het Ministerie van Onderwijs, versterking van de infrastructuur en het creëren van een kindvriendelijke leeromgeving.
2. Moduledoelstelling 2 is gericht op het verbeteren van de voorwaarden voor een duurzame toename van het aantal kleuterplaatsen in particuliere non-profitinstellingen.

3. Moduledoelstelling 3 is vooral gericht op het verbeteren van de toegang tot kleuterschool voor kinderen uit kwetsbare situaties voor de leeftijd van 4 tot 6 jaar in geselecteerde gemeenschappen of kampen. Deze output richt zich op vluchtelingenkinderen en kinderen met een specifieke zorgbehoeften.

VBJK werd gevraagd om specifiek ondersteuning te bieden voor 2 acties met betrekking tot de moduledoelstelling 3:

1. Training: a) het ontwikkelen van een Concept of Teacher Training and Mentoring voor kleuterschoolmedewerkers in Jordanië, met een focus op inclusie en diversiteit; b) het implementeren van de training met kleuterschoolcoaches (de training is ontwikkeld in samenwerking met Artevelde Hogeschool); c) het ondersteunen van de getrainde coaches bij het implementeren van de kennis van de training in de praktijk met kleuterleerkrachten.
2. Onderzoek: VBJK voerde een evaluatie-onderzoek van H&I (Humanity & Inclusion)-project. Dit project ondersteunde 'Inclusive Pre-School Education for Boys and Girls with Disabilities in Jordan: A Pilot Project'. VBJK onderzocht de implementatie en duurzaamheid van dit project en bood beleidsaanbevelingen en aanbevelingen voor GIZ.

Afgeronde acties 2024:

- Follow-up en ondersteuning van de getrainde coaches die de training implementeren bij kleuterschoolleerkrachten. de coaches organiseerden met steun van VBJK (online supervisie en bezoek) WANDA-sessies in de kleuterschoolteams
- Een gids voor kleuterschoolcoaches is ontwikkeld over hoe ze de WANDA-training en de training over Pedagogische Documentatie kunnen verspreiden en versterken.

Trampoline, samen springen voor een betere toekomst

Context/Nood:

Jaarlijks verlaten ongeveer 7 000 jongeren vroegtijdig het Vlaams secundair onderwijs. In 2016-2017 kwam dit neer op ongeveer 11,9% van de schoolgaande jeugd. Voor de provincie Antwerpen lag dat gemiddelde zelfs nog hoger: 13,6%. Meerdere onderzoeken bevestigen de belangrijke rol die basisvoorzieningen kunnen spelen in het doorbreken van onderwijsongelijkheid. Literatuuroverzichten, geschreven in opdracht van de Europese Commissie, tonen aan dat deelname aan basisvoorzieningen positieve effecten heeft op de cognitieve, sociale en emotionele ontwikkeling van jonge kinderen. Tegelijkertijd wordt duidelijk dat deze positieve effecten enkel tot uiting komen als de voorschoolse voorzieningen van optimale kwaliteit zijn. Wanneer kinderen en families goede ervaringen hebben binnen die basisvoorzieningen, dan dragen ze die mee naar de toekomst. Daar gaat het Trampoline-traject voor.

Doelgroep:

- Lokale besturen
- Huizen van het Kind
- Kleuterscholen, leerkrachten, kinderdagverblijven, onthaalouders, buitenschoolse opvang
- Spel- en ontmoetingsplaatsen
- (Preventieve) gezinsondersteunende diensten: OCMW, CAW, …
- Beleid

Opdrachtgever:

Provincie Antwerpen, afdeling flankerend onderwijsbeleid

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia, Caroline Boudry, Jan De Mets & Goedele De Nil

Extern: Provincie Antwerpen

Hoe – projectaanpak:

VBJK begeleidde 7 lokale besturen in landelijke gemeenten en kleine steden in de provincie Antwerpen. De coördinator vanuit de provincie Antwerpen,Ylona Vandensande en coördinator van het Trampoline project uit VBJK vormden samen de Trampoline cockpit. Zij hebben regelmatig overleg om alle activiteiten voor te bereiden.

VBJK organiseerde hiervoor:

- Verdiepingsdagen & 2 Lerende Netwerken: spel en ontmoeting, en warme transitie;
- vraaggerichte individuele ondersteuning/coaching van 7 lokale besturen (bv. Warm onthaal, BOA, visie op geïntegreerd gezinsbeleid)

Op basis van een evaluatie van de noden en behoeften van de lokale werkgroepen door het Trampoline-projectteam werd in 2024 vooral ingezet op individuele vraaggerichte ondersteuning. We merkten dat de noden en vragen vooral lokaal lagen. Dit werd onder meer bewerkstelligd door de resultaten van de verkiezingen en mogelijke interne verschuivingen binnen de lokale besturen. Er was minder nood aan "collectief" leren. Daarom werd besloten om de lerende netwerken en de verdiepingsdagen af te bouwen.

Afgeronde acties 2024:

- Het projectteam kwam regelmatig samen voor het uitwerken van:
    - een evaluatie- en monitoringsplan,
    - een output- en disseminatieplan;
    - het opvolgen en uitwisselen over de versterking van de individuele vraaggerichte coaching van de lokale werkgroepen.
- Per lokaal bestuur: Individuele vraaggerichte ondersteuning om actieplannen per lokaal bestuur trajectmatig uit te werken. Deze ondersteuning kon thematisch (bv. BOA, warm onthaal) of procesmatig zijn.
- In 2024 werd vanuit Trampoline een podcast-reeks opgenomen. De doelgroep van de podcastreeks is ieder die werkt in en zich richt op de basisvoorzieningen voor jonge kinderen en gezinnen. De ervaringen en inspirerende praktijken werden op een aangename, informele manier verteld, wat een extra dimensie geeft aan de output.

Output 2024

- De podcastreeks bestaat uit 1 algemene podcast over het belang van kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen en gezinnen, en 3 thematische.
- Podcast Algemeen: kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen en gezinnen en de rol van lokale besturen:
    - Panelleden: Bruno Vanobbergen (voormalig Administrateur-Generaal van Opgroeien), Jochen Devlieghere (hoofddocent Vakgroep Sociale Pedagogiek en Sociaal Werk, UGent), Kathleen Helsen (voormalig gedeputeerde flankerend onderwijs van de provincie Antwerpen).
- Drie thematische podcasts
    - Warme transitie van thuis/kinderopvang naar kleuteronderwijs: Jan De Mets (VBJK-medewerker), Valerie Machielsen (medewerker lokaal bestuur Arendonk) Ilse Verhulst (medewerker lokaal bestuur en buitenschoolse opvang Niel).

- Warm onthaal en Ontmoeten: Lotte Jansen (coördinator Huis van het Kind Rumst), Dorien Claes (coördinator Huis van het Kind Boom), Bieke Willems (coördinator peuterspeelpunt Turnhout).
- Geïntegreerd samenwerken: Sofie Coppers (programmacoördinator Huis van het Kind in de stadsregio Turnhout/Kordia), Sofie Geens (deskundige leerrecht en gelijke onderwijskansen, Stad Mechelen).

Valorisatie 2024:

- Podcastreeks is terug te vinden via https://vbjk.be/nl/projecten/trampoline

Ouders als Onderzoekers

Context/Nood:

Ouders als onderzoekers is een ondersteuningsmethodiek voor gezinnen en samenleving. Een groep ouders formuleert een zelfgekozen onderwerp dat hen aanbelangt. Zij formuleren een onderzoeksvraag en voeren als collectief een onderzoek uit over thema's die te maken hebben met de opvoeding van hun kinderen en/of kleinkinderen. Hun individuele (private) opvoedingsvragen worden zo publiek gemaakt. Ze worden daarbij ondersteund door een procesbegeleider en een onderzoeker. Belangrijk is dat ouders in dialoog gaan met de andere actoren op het terrein (bijvoorbeeld in onderwijs, huisvesting, hulpverlening ...) en hun stem laten horen om uiteindelijk sociale actie en verandering te bereiken. Er wordt ingezet op de samenwerking met organisaties uit de buurt en het lokaal beleid (zowel naar werving van de gezinnen, als de impact van de sociale actie en de voorgestelde veranderingen).

In 2022 bundelden VCOK en Solentra de krachten om in Oostende een traject te starten met Arabisch sprekende moeders met jonge kinderen die recent migreerden of vluchtten naar België en wonen in Oostende. VBJK werkt hieraan mee.

Doelgroep:

- Arabischsprekende moeders met jonge kinderen die recent migreerden of vluchtten naar België en wonen in Oostende
- Ouders met jonge kinderen die wonen in Oostende
- Kinderopvang
- Huizen van het Kind
- Kleuterscholen
- Lokaal beleid

Opdrachtgever:

VCOK en Solentra

Projectpartners:

VCOK: Ellen Buntinx (projectcoördinator)

VBJK: Sandra Van der Mespel

Extern: Hilde Van Durme (vzw Solentra), Moayad Abu Siyam (vzw Solentra), Alice Segaert (Inloopteam vzw De Viertorre / Huis van het Kind Edith)

Hoe – projectaanpak:

Tijdens de prospectiefase bouwden de projectpartners contacten uit met het lokaal beleid en organisaties uit de buurt. Er werd een spiegelgroep samengesteld die het proces opvolgde en ondersteunde. De spiegelgroep vervult ook een belangrijke functie in het toeleiden van deelnemers naar het traject. Hierin participeren lokaal beleid en diverse lokale organisaties die werken met de doelgroep. In samenwerking met de leden van de spiegelgroep worden ouders geworven die interesse hebben om mee te werken in de ouderonderzoeksgroep.

Het traject van de ouderonderzoeksgroep bestaat uit volgende fasen:

1. Exploratiefase: de focus lag op het vormen van de groep, elkaar leren kennen en de eerste stappen zetten in het uitwisselen over de ervaringen met ouderschap en jonge kinderen in Oostende. Elke ouder bracht zijn individueel verhaal. De groep zocht naar een collectief gedragen thema dat als een gemeenschappelijk knelpunt ervaren wordt. Het is een thema waarrond onderzoek nuttig kan zijn om iets te veranderen.
2. Onderzoeksfase: de ouderonderzoeksgroep definieerde een probleem en een onderzoeksvraag. Resultaten werden verwerkt en geanalyseerd.
3. Onderzoeksresultaten, sociale en culturele actie: de onderzoeksresultaten en hun conclusies werden bekendgemaakt aan het ruime publiek of vertaald in beleidsadviezen aan een schepen of burgemeester of aan de directie van een school/organisatie. Het is de bedoeling dat er iets verandert. Dit kan zowel gaan over veranderen van beeldvorming tot het aanpassen van een bepaald beleid of praktijk aan de noden van gezinnen.

Een tolk is aanwezig tijdens de bijeenkomsten van de ouderonderzoeksgroep. De deelnemers ervaren immers een grote taalbarrière die het deelnemen aan de samenleving bemoeilijkt. Om hun verhaal goed te kunnen brengen en te capteren, vertaalt een tolk alles van en naar het Arabisch.

Afgeronde acties 2024:

- De ouderonderzoeksgroep voerde de onderzoeksacties uit, analyseerde de bevindingen en formuleerde aanbevelingen. De ouderonderzoeksgroep besliste om het proces en de resultaten te bundelen in een beknopt verslagboek ‘Tawasoul: de zoektocht naar connectie’.
- In samenwerking met Stad Oostende organiseerden we op 3 december een slotevenement in de bibliotheek van Oostende. Tijdens dit slotevenement presenteerde de ouderonderzoeksgroep het proces en de resultaten. Em. Prof. Dr. Piet Van Avermaet reflecteerde vanuit zijn onderzoekservaring op de resultaten. Spoken word artieste Samira Saleh sloot het event af. 70 personen namen deel aan het slotevenement. We bereikten een mix van ouders, schooldirecties en leraren, personen actief in gezinsondersteuning en inburgering en beleidsmedewerkers van de stad Oostende.

Output 2024:

- Van der Mespel, S., Buntinx, E., Segaert, A., Van Durme, H. (2024). Tawasoul: de zoektocht naar connectie. Verslagboek Ouders als Onderzoekers Oostende. Gent: VCOK. Downloadbaar via VCOK - Ouders als Onderzoekers - OaO_verslagboek
- Video over Ouders als Onderzoekers Oostende, gemaakt door Koning Boudewijn Stichting in het kader van hun project Re-Connection: samen groeien in een zorgzame en verbonden gemeenschap. - Fonds Dr Daniël De Coninck - organisatorische gezondheidsvaardigheden - Katrol

Opmaak, ontwikkeling van een toolbox/materialenpakket ter ondersteuning van Huizen, lokale netwerken zodat ze uitgroeien tot sterke kwaliteitsvolle toegankelijke basisvoorzieningen

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Vanuit agentschap Opgroeien wordt sterk ingezet op het Vroeg en Nabij-verhaal. Vanuit dit gegeven zal de komende jaren meer en meer nadruk komen op een lokaal geïntegreerd gezinsbeleid. Ondertussen bestaan de Huizen van het Kind een 10-tal jaar en ze bewezen hun meerwaarde als ontmoetingsplekken voor gezinnen met kinderen en aanstaande ouders. Ook in de toekomst blijven de Huizen een belangrijke rol spelen in de geïntegreerde dienstverlening naar gezinnen.

Doelgroep:

- Huizen van het Kind, lokale besturen

Projectpartners:

VBJK: Sandra Van der Mespel & Hester Hulpia

Hoe – projectaanpak:

Vanuit het Vroeg en Nabij-verhaal onderzocht VBJK samen met agentschap Opgroeien hoe de kennis en expertise kan verspreid worden naar de huizen en lokale netwerken.

Afgeronde acties 2024:

- VBJK bepaalde in nauw overleg met agentschap Opgroeien twee thema's die VBJK zal uitwerken;
- VBJK bepaalde in nauw overleg een toegankelijke en overzichtelijke structuur voor de gids Huizen van het Kind;
- VBJK werkte een eerse draftversies uit van twee inhoudelijke thema's: ontmoeten en toegankelijkheid.
- VBJK en agentschap Opgroeien reviewden de eerste draftversie van de 2 inhoudelijke thema's: ontmoeten en toegankelijkheid.

Inspiratie voor een kwaliteitsvolle uitbouw van buitenschoolse opvang en activiteiten

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Sinds 2021 is het decreet Buitenschoolse Opvang en Activiteiten (BOA) in werking getreden. Het decreet heeft drie doelen:

1. kinderen speelmogelijkheden en ontplooiingskansen, maar ook keuzevrijheid en recht op rust geven;
2. ouders de mogelijkheid bieden om werk, opleiding en gezin vlot te combineren;
3. een aanbod buitenschoolse opvang en activiteiten creëren dat toegankelijk en betaalbaar is voor iedereen.

Het lokaal bestuur heeft de regie in handen en stippelt met de verschillende partners een lokaal buitenschools beleid uit.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Beleid

Projectpartners:

VBJK: Caroline Boudry, Brecht Peleman & Jolien Reyniers

Afgeronde acties 2024:

- Overleg met medewerkers Opgroeien op 4 juli 2024 om BOA-projecten en acties te bespreken.
- Participeren aan en actieve inbreng in georganiseerde studiedagen en vormingen (Studiedag BOA 2.0 - Nestlingdag GO!,…)
- Delen van kennis en expertise uit de onderzoeken met de lokale besturen: voornamelijk vanuit lopende BOA-projecten bij VBJK (Ravels, Gent)
- Deelname aan stakeholdersoverleg georganiseerd door Opgroeien
- Deelname aan BOA-Adviescommissie georganiseerd door Artevelde Hogeschool (PJK)

Begeleidingsopdracht bij BOA-proefproject: Opbouw en ondersteuning van kleuteropvang en naschoolse activiteiten in 2 pilootwijken

Context/Nood:

Vanaf 1 januari 2026 worden de BOA-middelen overgeheveld naar de lokale besturen. Zo krijgt ook Stad Gent vanaf dan de regie over de verdeling en coördinatie van de BOA-middelen in handen. Om zich zo goed mogelijk voor te bereiden op deze regierol zet Stad Gent in de overgangsperiode tot de inwerkingtreding van het BOA-decreet enkele proefprojecten op waarin verschillende modellen worden onderzocht en toegepast. VBJK coördineert één van deze proefprojecten.

Doelgroep:

- Buitenschoolse opvang: verantwoordelijken en kinderbegeleiders
- Lokaal bestuur (Stad Gent)
- Basisscholen (directies)
- Kleuters en kinderen lager onderwijs

Opdrachtgever:

Stad Gent

Projectpartners:

VBJK: Brecht Peleman, Jolien Reyniers & Hester Hulpia + stagiaire

VCOK: Ellie Kuipers, Annelies Roelandt & Linds De Maere

Extern:

- Karleen De Rijcke en Hanne Smet (BOA-regie Stad Gent)
- Brede School coördinator wijk ‘Gentbrugge’
- Wijkregisseurs ‘Binnenstad’ en ‘Gentbrugge’
- Directies & opvangverantwoordelijken van alle scholen uit de wijken ‘Binnenstad’ en ‘Gentbrugge’
- Partners lokaal samenwerkingsverband BOA

Hoe – projectaanpak:

De kwaliteitscoördinatoren vanuit VBJK voeren in tandem het project uit. Dit gebeurde aan de hand van een gefaseerde aanpak met zes grote fasen: 1) documentanalyse; 2) wijkonderzoek; 3) begeleidingstraject; 4) experimenteerperiode; 5) evaluatie; en 6) disseminatie. Om de voortgang van het traject te ondersteunen en te waarborgen, stellen we in elke fase een mijlpaal voorop die geldt als concrete indicator binnen de begeleidingsopdracht. Het project zet in op (1) outreachend werken in de wijken, (2) de inzet van de te ontwikkelen actieplannen in de wijken als methode om te definiëren wanneer en welke partners (vanuit specifieke samenwerkingen) dienen te overleggen en (3) een aantal mijlpalen in het project waarbij de partners in de wijken worden samengebracht.

Afgeronde acties 2024

- De projectgroep per wijk organiseerde zich in kleine clusters volgens eigen BOA-noden voor kwaliteitsvolle kleuteropvang en activiteiten voor lagereschool kinderen.
- Vanuit deze BOA-noden werden clusterspecifieke experimenten opgezet variërend doorheen de clusters.
- Daarnaast werden ook clusteroverschrijdende experimenten uitgewerkt voor alle clusters van beide wijken.
- De projectcoördinator coördineerde en documenteerde de uitrol en voortgang van deze experimenten.

Deze experimenten lopen door in voorjaar 2025. Dan zal er ook een eindrapport geschreven worden.

BOA Lebbeke – Ondersteuning bij opzetten van bevraging

Context/Nood:

Vanaf 2026 krijgen lokale besturen de regie in handen van het buitenschoolse aanbod aan opvang en activiteiten voor kleuters in lagereschoolkinderen. Dit gebeurt in samenwerking met verschillende partners die een aanbod hebben in de gemeente. Opvang voor en na school is voor veel schoolgaande kinderen een dagelijkse realiteit. Het is dan ook uitermate belangrijk dat er aandacht is voor kwalitatieve speel- en leefomgevingen waar kinderen graag vertoeven, zich veilig voelen, plezier beleven, zich creatief en ongedwongen kunnen uitleven en rijke ontplooiingskansen krijgen. Tot aan de concrete uitrol van het BOA-decreet is een overgangsperiode voorzien waarin lokale besturen zich kunnen voorbereiden op hun regierol. Voor vele lokale besturen is dit een kans om proefprojecten en bevragingen op te zetten. VBJK is voor lokale besturen een partner die ondersteuning en inspiratie biedt bij de overgangsperiode.

Doelgroep:

De finale doelgroep zijn gezinnen met schoolgaande kinderen uit Lebbeke.

Opdrachtgever:

Stad Lebbeke

Projectpartners:

VBJK: Brecht Peleman + stagiaire

Extern: Stad Lebbeke – medewerkers sportdienst, jeugddienst, vrije tijd & ontwikkeling, burger & welzijn, Huis van het Kind

Hoe – projectaanpak:

Eind 2023 werd in overleg met de opdrachtgever beslist om de aanpak van het project te wijzigen in 2024. De workload inzake dataverwerking van de surveys afgenomen bij kinderen en ouders bleek groter dan initieel begroot, waardoor het opzetten van focusgroepen, het trianguleren van de onderzoeksbevindingen, het realiseren van een reflectiedag en het schrijven van een eindrapport onmogelijk waren uit te voeren binnen het opgemaakte bestek. Er werd daarom een bijkomende offerte opgemaakt en goedgekeurd om een deel van de werkpakketten alsnog te finaliseren.

Gedurende dit onderzoekstraject werd geregeld overlegd en teruggekoppeld met het lokale bestuur. VBJK nam hier ook een coachende rol op ten aanzien van de disseminatie en het creëren van draagvlak voor de resultaten uit de bevraging.

Afgeronde acties 2024

- Verwerking survey kinderen (n=372, uit alle 7 scholen in Lebbeke)
- Verwerking survey ouders (n=441)
- Presentatie van de onderzoeksbevindingen voor lokaal bestuur

Output 2024

- Februari 2024: oplevering data ouderbevraging:
    - Volledige dataset
    - Excelfile met beschrijvende data en grafieken van alle onderdelen uit de ouderbevraging
    - Een presentatie met de beschrijvende resultaten
- April 2024: oplevering data kindbevraging:
    - Volledige dataset
    - Excelfile met beschrijvende data en grafieken van alle onderdelen uit de kindbevraging
    - Een presentatie met de beschrijvende resultaten
- Deze output werd as such niet gepubliceerd. De opdrachtgever ging hier verder mee aan de slag om lokaal het BOA-beleid uit te rollen.

Bondgenoten - Lokaal bondgenotennetwerk Schoolster(k)

Context/Nood:

Het project SchoolSter(k) wil lokale bondgenootschappen versterken zodat de instap naar de kleuterschool toegankelijker en warmer wordt voor alle gezinnen. Het project richt zich op gezinnen die voor het eerst de stap naar het basisonderwijs zetten. Specifieke aandacht gaat naar gezinnen die leven in een maatschappelijk kwetsbare situatie. Meer bepaald gaat het om gezinnen die weinig kennis hebben over het Vlaamse onderwijslandschap, die nood hebben aan ondersteuning in het maken van de juiste schoolkeuze, het aanmelden en inschrijven van hun kind in het onderwijs. We hebben daarnaast ook extra aandacht voor gezinnen waar oudere kinderen niet zijn ingestapt in het kleuteronderwijs.

De troef van dit project ligt bij de expertise van de inloopteams in het bereiken van deze kwetsbare doelgroep. De hele werking van de inloopteams is erop gericht deze gezinnen te bereiken en op een niet-stigmatiserende wijze te ondersteunen, hen warm toe te leiden en op te volgen. Middels een bondgenootschap tussen VBJK, die dit project inhoudelijk ondersteunt, het Onderwijscentrum Gent, die de kennis van het onderwijslandschap en de contacten met de scholen heeft en de diensten van Opgroeien, waaronder de consultatiebureaus en de inloopteams wil dit project elk kind en gezin versterken om aan hun schoolcarrière te beginnen.

Doelgroep:

- Preventieve gezinsondersteuning – inloopteams en consultatiebureaus in Gent
- Kinderopvang
- Onderwijspartners en scholen in Gent

Opdrachtgever:

Minister Benjamin Dalle – projectoproep Lokale bondgenotennetwerken in de strijd tegen kinderarmoede

Projectpartners:

- VBJK: Hester Hulpia en Jan De Mets
- 3 Gentse Inloopteams (ILTs): Nieuw Gent, Wiegwijs (Brugse Poort), De Sloep
- Onderwijscentrum Gent
- Intersectoraal medewerkers Kind en Gezin (Gent)

Hoe – projectaanpak:

We bouwen met dit bovenlokaal bondgenotennetwerk verder op lessons learned uit vorige en afgerondende project rond de transitie naar kleuteronderwijs die liepen bij de 3 inloopteams, het onderwijscentrum Gent en VBJK. De 3 Inloopteams willen binnen dit bondgenotennetwerk hun ervaringen, uitdagingen en expertise bundelen om te komen tot een gemeenschappelijk uitgewerkt traject i.k.v. warme transitie dat ook in andere Gentse wijken en in Vlaanderen kan toegepast worden.

VBJK neemt de rol op van procesbegeleider van het bondgenotennetwerk. VBJK voorziet input en expertise vanuit internationale projecten en onderzoek over geïntegreerd werken, wederkerige relaties met gezinnen, warme transities, toegankelijkheid voor en na deur, impactgericht werken. VBJK begeleidt het lerend netwerk waarbij VBJK als facilitator het leren van en met elkaar versterkt door in te zetten op documenteren en reflecteren. Er wordt actie- en impactgericht gewerkt.

Afgeronde acties 2024

- VBJK organiseerde 3 lerende netwerken: op 7/02, 30/4 en 1/10.
- VBJK voert individuele gesprekken met de 3 ILTs

SD3. VBJK ijvert voor betekenisvol werk voor (toekomstige) professionals in kwaliteitsvolle basisvoorzieningen voor jonge kinderen.

VBJK werkt mee aan het permanent leren en leven lang ontwikkelen van (toekomstige) professionals (onder meer kinderbegeleiders, kleuterleerkrachten, pedagogisch coaches, leidinggevenden) in de basisvoorzieningen en lokale netwerken. Uit internationaal onderzoek waar VBJK ook bij betrokken was blijkt professionele ontwikkeling immers een belangrijke component in de kwaliteit van de basisvoorzieningen. Enerzijds richten we ons op de ontwikkeling en implementatie van tools en instrumenten om te reflecteren over de praktijk en in groep te leren van elkaar. Anderzijds verkennen we samen met onze stakeholders de opportuniteiten in de onderwijsinstellingen. Dit zowel in de programmatie van het bestaande initiële en post-initiële reguliere aanbod als in kwalificerende (innovatieve) leertrajecten. De krapte op de arbeidsmarkt en het grote tekort aan gekwalificeerd personeel in de basisvoorzieningen dwingen ons immers na te denken over mogelijkheden om zij-instroom en diversiteit in teams te bevorderen. VBJK wil hier mee de schouders onder zetten. Tevens willen we een actieve speler zijn in beleidsonderzoek met betrekking tot de randvoorwaarden van jobs in de basisvoorzieningen en nagaan hoe we de job en positie van kinderbegeleiders, pedagogisch coaches en leidinggevenden kunnen versterken.

Volgende projecten haken aan bij bovenstaande strategisch doel:

Project		innoveren	ontwikkelen	disseminatie
Enhancing Quality in Family day care			x	
Switching Talent		x	x	x
KOALiteit ontmoet educare: een educare-benadering voor de jongste kleuters binnenbrengen in de KOALITEIT nascholingstrajecten		x	x	x
Uitwisseltraject Ondersteunende functie in de kinderopvang				x
Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang		x	x	
Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders			x	x
Beleid en praktijk inspireren en ondersteunen bij het ontwikkelen van			x	x

het beroepenveld voor Opvang en Onderwijs voor Jonge Kinderen				
Beroepskwalificatieprofiel educatief medewerker van het jonge kind		x	x	
Traject Beleidsvoerend vermogen		x	x	
Expert to support the DG EAC Working Group on Early Childhood Education and Care		x	x	x
Uitwisseling Quebec – Vlaanderen mannen in de kinderopvang		x		
Vakblad Kindertijd			x	x

Enhancing Quality in Family day Care (Qual FDC)

Context/Nood:

In heel wat Europese landen zien we een dalende tendens in de gezinsopvang. We zien dat er minder starters zijn en dat er meer en meer stoppen als onthaalouder. Toch is dit een belangrijke speler in het ECEC-landschap. Het is daarom belangrijk om stil te staan bij noodzakelijke voorwaarden voor kwaliteitsvolle gezinsopvang.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders: onthaalouders, diensten voor onthaalouders, organisatoren, pedagogisch coaches
- Beleid: Agentschap Opgroeien

Opdrachtgever:

Erasmus+ KA2 Small Scale project

Met personele inzet partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia

Extern:

- Coördinatie :Early Childhood Ireland
- medetrekkers: Vlaams WelzijnsVerbond, Aarhus University (Denmark)
- mee betrokken: Agentschap Opgroeien, Felies, Ferm

Hoe – projectaanpak:

In dit small Scale Erasmus+ project stond uitwisseling centraal.

- Overleg met de projectpartners uit Ierland, Denemarken en Vlaams Welzijnsverbond.
- 3 LTTAs (Learning, Teaching en Training Activities met vierdaagse studiebezoeken in:
    - Vlaanderen: georganiseerd door VBJK, Vlaams Welzijnsverbond, in samenwerking met agentschap Opgroeien;
    - Denemarken: georganiseerd door Aarhus Univeristy;
    - Ierland: georganiseerd door Early Childhood Ireland (coördinator QualFDC).
- Elk land ontwikkelde een country report met specifieke informatie over het ECEC-systeem en de context van de gezinsopvang.

Afgeronde acties 2024:

- De LTTA's werden in 2023 afgerond. In 2024 nam VBJK de lead in het rapporteren van de overall reflecties van het project. VBJK schreef het overall reflectie rapport en maakte een filmpje met de verschillende betrokken projectpartners.

Valorisatie 2024:

De overall reflecties en het Kindertijdartikel over de play groups worden toegevoegd aan de themapagina 'gezinsopvang' op de VBJK webpagina. - https://vbjk.be/nl/projecten/qualfdc-enhancing-quality-in-family-day-care

Switching Talent

Context/Nood:

Jobshadowing of wisselleren is een methode om (1) medewerkers de kans te geven hun competenties via werkplekleren en praktijkgerichte methoden te versterken en (2) te leren van elkaar. Concreet krijgen medewerkers uit verschillende voorzieningen de kans om te jobshadowen in een andere voorziening. Hun ervaringen nemen ze vervolgens mee naar hun eigen werkplek. Samen met hun team verkennen ze hoe ze hun individuele leerervaringen kunnen benutten om als team te leren en te sleutelen aan de (pedagogische) kwaliteit in de voorziening.

VBJK experimenteerde reeds in verschillende projecten met deze methode, zowel in het kader van internationale uitwisseling, als in het kader van uitwisseling tussen voorzieningen in Vlaanderen. In 2019-2020 werkten we in het JoKo-project deze methode verder uit voor de kinderopvang in Vlaanderen. In het ESF-project SWITCHTCHING TALENT pikken we de draad terug op en organiseren we nieuwe jobshadowingtrajecten.

Doelgroep:

We beogen verschillende doelgroepen:

- KOALA-netwerken
- inclusiecoaches in de Centra voor Inclusieve Kinderopvang, Regio- en Pedagogisch ondersteuners actief in de kinderopvang
- ondersteuners in de basisvoorzieningen

Opdrachtgever:

ESF Vlaanderen

Met inzet personele middelen partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Projectpartners:

VBJK: Veerle Vervaet & Lisandre Bergeron-Morin

VCOK: Arne Schoors (met ondersteuning van Jef Scheirlink)

Extern: Acerta Time4society, Blenders

Hoe – projectaanpak:

VBJK en VCOK startten informatiecampagne over Switching Talent om kandidaten jobshadowing warm te maken

De begeleiding van VBJK en VCOK bestond uit:

- Deelnemers te ondersteunen met hun voorbereiding, zoals het opstellen en aanscherpen van leervragen en erover te reflecteren in eigen team;
- Het begeleiden van een lerend netwerk waarin matching en actieplannen worden opgestart;
- Individuele contacten en coachingsgesprekken voeren
- Evaluatie van de individuele trajecten
- Een terugkomevent te organiseren

Afgeronde acties 2024:

- Voorstel draaiboek jobshadowing voor de ECEC sector
- Ontwikkeling van een TOT over het begeleiden van jobshadowingstrajecten (in te zetten in toekomstige project, met projectmiddelen).
- Ontwikkeling van een logboek om een jobshadowing traject voor te bereiden en te documenteren voor partners van OMEP.
- Analyse van internationale jobshadowing trajecten binnen het Be-In project.

Outputs 2024:

- Artikel in Kindertijd 13: Vervaet, V. & Bulckaert, W. (2024). 'Wij wisselen om te leren', Kindertijd, 13, 26-29.
- Artikel over jobshadowing in het tijdschrijft "Pour la petite enfance" :Bergeron-Morin, L., Vervaet, V., & Bulckaert, W. (2024). Et si j'avais la chance de m'immerger dans un autre milieu?, Pour la petite enfance, 2(2), 51-55.

Valorisatie 2024:

- Workshop rond jobshadowing tijdens de inspiratiedag voor pedagogisch coaches/ondersteuners (Januari 2024).
- Draaiboek en methodiek werd verspreid naar potentiële partners.

Koaliteit ontmoet educare: een educare-benadering voor de jongste kleuters binnenbrengen in de koaliteit nascholingstrajecten

Context/Nood:

Artevelde Hogeschool wordt gesubsidieerd door de Vlaamse Regering om een prioritaire nascholingstraject voor te stellen aan scholen met het volgende doel:

“In dit professionaliseringsproject streven we naar de verankering van effectieve taalintegratietrajecten op 16 basisscholen, met bijzondere aandacht voor een krachtig taalbeleid, taalontwikkelend lesgeven, een meerlagig ondersteuningsmodel, brede beeldvorming, datageletterdheid en duurzame schoolontwikkeling, en dit voor kleuters en lagereschoolkinderen tot het derde leerjaar.”

Het begeleidersteam van Arteveldehogeschool vond het belangrijk om daarbij ook oog te hebben voor de taalontwikkeling van de jongste kleuters en dus niet enkel voor de oudste kleuters. Want de transitie naar de kleuterschool, op 2 ½ - 3 jaar is cruciaal. Daar sluit de expertise van VBJK perfect op aan.

Doelgroep:

- Kleuterscholen, leerkrachten

Opdrachtgever:

Vlaamse Regering, via een overeenkomst met Arteveldehogeschool (projectcoördinator)

Projectpartners:

VBJK: Lisandre Bergeron-Morin & Sandra Van Der Mespel

Extern: Arteveldehogeschool

Hoe - projectaanpak:

Vanuit huidige VBJK-materiaal over de educare-benadering, nieuwe tools en instrumenten ontwikkelen om te reflecteren en het nascholingstraject van Arteveldehogeschool versterken. Dit verloopt in co-creatie met het begeleidersteam.

Afgeronde acties 2024

- 2 co-creatie sessies met de begeleidersteams
- Handleiding ontwikkelen bij de ontwikkelde instrumenten op maat van kleuterleerkrachten

Outputs 2024

- Reflectie instrument 'Taalondersteuning bij jonge kinderen vanuit een educare-benadering': VBJK (2024). Taalondersteuning bij jonge kinderen vanuit een educare-benadering: Reflectie- en kennisinstrumenten voor kleuterscholen. https://vbjk.be/nl/themas/educare

Valorisatie 2024:

- Link naar het VBJK-materiaal in het nascholingstraject van Arteveldehogeschool. Vrij beschikbaar op VBJK website. - https://vbjk.be/storage/files/fc3ad3ee-b848-4efe-8d37-a675a209fdd8/taalondersteuning-bij-jonge-kinderen-vanuit-een-educare-benadering-koaliteit-a4.pdf

Uitwisseltraject Ondersteunende functie in de kinderopvang

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

In 2022-2023 werden heel wat pedagogische bachelors met VIA6-middelen ingezet als ondersteuners en coaches die werkzaam zijn op de werkvloer. Vanuit de verschillende contexten worden deze bachelors heel verschillend ingezet. We merkten dan ook grote verschillen. Daarnaast lopen er momenteel een aantal onderzoeken naar de deze 'nieuwe' functie (vanuit Mentes, UGent, PJK Artevelde hogeschool, CEGO en PJK Karel de Grote hogeschool).

In overleg met agentschap Opgroeien en de opleidingen PJK werd besloten om in te zetten op een verbindende rol voor VBJK. VBJK kreeg hierin de opdracht om het helikopterzicht te bieden.

Doelgroep:

- Ondersteunende functies op de vloer (pedagogisch coaches)

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia & Nima Sharmahd

Extern: Mentes & Agentschap Opgroeien

Hoe – projectaanpak:

Via een co-creatief traject organsieerden we een uitwisseldag voor personen met een ondersteunende functie op de werkvloer.

Het uitwisselingstraject bestond uit een verkennende fase, de uitwisseldag en een vervolgfase. In de verkennende fase verzamelde VBJK via een helikopteraanpak informatie over de rol en functie van de ondersteuners in de kinderopvang, via de organisaties die betrokken zijn bij de werkgroep. Vanuit dit verkennend onderzoek kregen we zicht op het veld en de ervaren noden. Op basis van de analyse en de discussie over de behoeften van de werkvloer werden de thema's en de structuur van de uitwisseldag ontwikkeld.

Afgeronde acties 2024

- VBJK organiseerde, samen met CEGO de uitwisseldag op 25/01/2024. Aangezien de dag meteen volzet was, werd beslist om naast een real life event, ook een evenwaardig online programma aan te bieden.
- Het programma is terug te vinden via: https://vbjk.be/nl/events/2024/01/uitwisseldag-voor-pedagogisch-coaches-en-ondersteuners-in-de-kinderopvang

Output 2024

- VBJK en CEGO bundelden de presentaties en foto's op een padlet. Padlet terug te vinden via https://padlet.com/doriendams/uitwisseldag-vbjk-mentes-ism-agentschap-opgroeien-nccvtj7h3vkqnnob

Inspiratietraject meertaligheid bij professionals in de kinderopvang

Context/Nood:

Binnen de dienst Kinderopvang van de Stad Gent leeft al langer een vraag naar visieontwikkeling en reflectie over het positief omgaan met meertalige professionals in teams van professionals in de Gentse kinderopvang. De werkgroep 'taalbeleid' van de Dienst Kinderopvang vraagt aan VBJK om hen daarbij te ondersteunen.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders

Opdrachtgever:

Stad Gent

Projectpartners:

VBJK: Brecht Peleman & Lisandre Bergeron-Morin

Extern: Stad Gent, dienst Kinderopvang, werkgroep Taalbeleid

Hoe – projectaanpak:

VBJK organiseerde 3 sessie eind 2023 en 2024 voor de werkgroep taalbeleid. Deze sessies stonden in het teken van vraagverkenning, nodenanalyse en onderdompeling in het thema van meertalige medewerkers. De eerste stappen in de richting van het uitwerken van een visie voor de dienst kinderopvang werden gezet. De groep was divers samengesteld en bestond uit: projectverantwoordelijke, regiocoördinator, pedagogisch begeleiders, pedagogisch bachelors, verantwoordelijken en medewerkers van het team 'selectie'.

In overleg met de opdrachtgever en alle betrokkenen werd het traject positief geëvalueerd en de nood geuit aan een vervolgtraject. Er werd een offerte uitgeschreven voor een visietraject waarin meer concreet zou worden toegewerkt naar het ontwerpen van een visie op meertalige professionals binnen de Dienst Kinderopvang van de Stad Gent. De offerte werd aanvaard en er werd overeengekomen om 5 sessies te organiseren.

Afgeronde acties 2024

- Voorbereiding, organisatie en evaluatie van drie inspiratiesessies (20/12/2023-20/02/2024-25/03/2024)
- Opstart vervolgtraject op 9/12/2024. De overige sessies zullen plaatsvinden in 2025. Er wordt geland in mei, op de team-tweedaagse van de Dienst Kinderopvang van de Stad Gent.

Ontwikkelen leermaterialen: ondersteunen initiële opleiding kinderbegeleiders

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Het opleidingsaanbod in het secundair onderwijs dat leidt naar een beroepskwalificatie als kinderbegeleider is volop in ontwikkeling. Leerkrachten uit de nieuwe opleiding Opvoeding en Begeleiding (dubbele finaliteit - gestart in schooljaar 2023-24) zijn sterk zoekende naar inspiratie en leermaterialen om de opleiding vorm te geven. Een deel van de leerkrachten die lesgeven in deze nieuwe opleiding hebben geen of beperkte ervaring met kinderopvang en zijn zoekende hoe ze hun eigen expertise kunnen versterken.

Binnenkort is er een nieuw leerplan voor de vernieuwde opleiding Se-n-Se kinderbegeleider (tot nu toe 'kinderzorg'). De vernieuwde opleiding gaat van start in schooljaar 2025-26. Dit is een goed moment om knelpunten in de huidige opleiding Kinderzorg (bvb. beperkte aandacht voor educare) aan te pakken en de vernieuwde opleiding te voeden.

Tot slot blijft de opleiding Kinderbegeleider in het volwassenenonderwijs belangrijk in de initiële opleiding van kinderbegeleiders.

Doelgroep:

- Secundair onderwijs/CVO/Syntra: leerlingen en leerkrachten

Projectpartners:

VBJK: Sandra Van der Mespel (projectcoördinatie), Katrien Van Laere, Wouter Bulckaert, Goedele De Nil & Jan De Mets

Extern: Els Pauels, Agentschap Opgroeien

Hoe – projectaanpak:

Op basis van de input van de werkgroep 'Initiële opleiding kinderbegeleiders' ontwikkelden we leermaterialen voor leerlingen en professionaliseringsinitiatieven voor leerkrachten. Voor de ontwikkeling van leermaterialen maken we maximaal gebruik van up-to-date kennis, inzichten en methoden ontwikkeld door VBJK en andere expertisecentra. Op deze manier ontsluiten samen met het agentschap Opgroeien kennis en materialen.

Afgeronde acties 2024

- De werkgroep kwam driemaal samen. In overleg met hen werd beslist om kennispockets te ontwikkelen. Doel van de kennispockets is het ontsluiten van up-to-date basiskennis over werken met kinderen (0 tot 12 jaar) en gezinnen op een concrete, heldere en aantrekkelijke manier. De kennispockets zijn gebaseerd op de vijftien basiscompetenties van een kinderbegeleider en het pedagogisch raamwerk voor kinderopvang.
- Voorjaar 2024 werden drie kennispockets ontwikkeld over volgende thema's:
  1. Kennismaken met het werkveld van het jonge kind : Wat moet een kinderbegeleider kennen en kunnen? Welke vormen van kinderopvang bestaan er en wat is hun opdracht? Hoe is kinderopvang geregeld in Vlaanderen?
  2. Positieve relaties tussen kinderen, ouders en kinderbegeleiders: Hoe zorg je als begeleider voor positieve relaties tussen jou en de kinderen? Hoe werk je met ouders op verschillende domeinen goed samen?
  3. Spelen, ontdekken en leren: Hoe spelen jonge kinderen? Wat is een rijke speelleeromgeving? Hoe begeleid je spelen, ontdekken en leren?

  De opbouw is als volgt:

  - Een kennismaking met het thema. Waarover het gaat? Wat zijn belangrijke begrippen en principes? Wat moet je vast en zeker weten?
  - Een selectie van artikels uit ons pedagogisch vakblad Kindertijd die de kennis over het thema verdiept en de theoretische basiskennis linkt aan de praktijk.
  - Bij elke Kennispocket hoort een lerarenbijlage met tips en suggesties over hoe de artikels gebruiken in lessen en tijdens stages. De bijlage bevat ook lees- en kijktips voor meer achtergrondinformatie bij het thema en aanvullende materialen (beeldmateriaal, educatieve spelen, interessante websites ...).
- In het voorjaar 2024 lanceerden we een oproep naar scholen die de opleiding Opvoeding en Begeleiding, 7e kinderzorg of de opleiding Kinderbegeleider (CVO/Syntra) aanbieden. Scholen konden intekenen voor de testfase van de kennispockets die loopt in schooljaar 2024-25. 41 scholen nemen deel.
- De deelnemende scholen gingen met de kennispockets aan de slag in de les met de leerlingen. 41 scholen namen deel.
- December 2024/januari 2025 liep er een online bevraging van de scholen over hun ervaringen met de kennispockets. Globaal werden de kennispockets – zowel inhoudelijk als vormelijk – als zeer positief geëvalueerd.

Output 2024

- Van der Mespel, S. (2024). Kennispocket: kennismaken met het werkveld kinderopvang. Gent: VBJK.
- Van der Mespel, S. (2024). Kennispocket: positieve relaties met kinderen en ouders. Gent: VBJK.
- Van der Mespel, S. (2024). Kennispocket: spelen, ontdekken en leren. Gent: VBJK.

Beleid en praktijk inspireren en ondersteunen bij het ontwikkelen van het beroepenveld voor Opvang en Onderwijs voor Jonge Kinderen

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Net als Vlaanderen kampen tal van andere Europese landen met een tekort aan goed opgeleide professionals in de Opvang en Onderwijs voor Jonge Kinderen. Verschillende aspecten dragen bij aan dit tekort, onder meer:

- tekorten in de initiële opleiding;
- knelpunten op vlak van werkbaarheid van de job (bv. verloning, werkuren, werkdruk);
- gemis aan ondersteuning en kansen om te leren op de werkvloer.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Beleid

Hoe – projectaanpak:

Deze actiefiche werd in het verleden opgebouwd samen met het agentschap. In het werkjaar 2023 werkte VBJK actief mee aan de werven van de toekomstgroep. In 2024 bleven we betrokken. Gezien we actief zijn in een aantal werven kiezen we ervoor om aparte actiefiches te maken voor de verschillende werven.

Afgeronde acties 2024:

- Deelnemen aan de bijeenkomsten Toekomstwerf Kinderopvang
- We verwijzen verder naar de actiefiches van: de graduaatsopleidingen, het traject beleidsvoerend vermogen en de leermaterialen

Deelnemen aan werkgroep tot opstellen van het beroepskwalificatiedossier ‘educatieve medewerker jonge kind’

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

In de Vlaamse kwalificatiestructuur wordt op vlak van opleidingen die zich richten op het begeleiden van jonge kinderen in Vlaanderen geprogrammeerd op niveau 4 (opleidingen voor kinderbegeleider) en 6 (pedagogiek van het jonge kind). Kinderbegeleiders hebben weinig loopbaanperspectief en werken in vlakke loopbanen. In kader van levenslang leren, is er nood om de leerladder te complementeren en dus door middel van het programmeren van een graduaatsopleiding, niveau 5 te realiseren.

Daarnaast zien we ook dat de kwaliteit in de kinderopvang moet versterkt worden om jonge kinderen zoveel mogelijk kansen te geven. Getuige daarvan de crisis waarin de sector zich de afgelopen jaren bevond. Hierbij is er nood aan een multidisciplinair profiel dat verbinding maakt tussen welzijn en onderwijs met een focus op jonge kinderen tussen 0 en 6 jaar. Competenties die daarbij voorop staan is zorgen – spelen – leren – opvoeden.

Doelgroep:

De programmatie staat ten dienste van volgende doelgroepen:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten

Opdrachtgever:

Deze werf is een initiatief van Minister Hilde Crevits Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (Peggy Janssens en Sophie Van Vooren) in samenwerking met Agentschap Opgroeien (Els Pauels)

Projectpartners:

VBJK:

Goedele De Nil & Sandra Van der Mespel + stagiaire

Extern:

- Koepels

- Organisatoren kinderopvang
- Directies kleuteronderwijs

Hoe – projectaanpak:

Er is een werkgroep gevormd die in deelgroepen het dossier voor AHOVOKS voorbereidt. Terugkoppeling gebeurt plenair. In deze werkgroep werd het Profiel niveau 5 verder scherp gesteld met omschrijvingen op niveau van competenties

Afgeronde acties 2024:

- Uitwerken van beroepskwalificatiedossier in AHOVOKS samen met de werkgroep. VBJK neemt hierin een trekkersrol op:
    - Voorbereiding bijeenkomsten en verder uitschrijven competenties (zomer 2024, in samenwerking met Stad Gent en AHOVOKS)
    - Organiseren van een klankbordgroep over het dossier samen met VBJK en UGent
- Bespreking curriculumdossier 7e jaar Kinderbegeleider in de schoot van AHOVOKS.

Traject beleidsvoerend vermogen

Context/Nood:

Het traject Beleidsvoerend Vermogen (BVV) was ontstaan vanuit (1) aanbevelingen uit de Parlementaire onderzoekscommissie waarin wordt gesteld dat BVV onderdeel moet zijn van minimale kwaliteitseisen; (2) het actieplan kinderopvang (met inbegrip van Toekomstwerf Kinderopvang en starterstraject); (3) de wijziging van het Vergunningsbesluit met betrekking tot BVV (artikel 13/0, inwerkingtreding op 1 januari 2024) waarbij de leden van het Raadgevend Comité vragende partij zijn voor een participatief traject om het begrip verder te concretiseren, in co-creatie met de academische wereld, de sector, zorginspectie, klantenbeheer en de gebruikers en (4) de (door)ontwikkeling van toezicht op de (nieuwe) vergunningsvoorwaarde BVV in de sector.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Beleid

Opdrachtgever:

Extra opdracht agentschap Opgroeien

Projectpartners:

VBJK: Goedele De Nil, Hester Hulpia & Nima Sharmad

Kerngroep: Zorginspectie, Mentes, agentschap Opgroeien, VBJK

Reflectiegroep: koepels, organisatoren, ondersteuners, VBJK

Hoe – projectaanpak:

We tekenden op basis van reeds geformuleerden noden in het werkveld een projectaanpak/participatief traject uit op twee sporen die nauw met elkaar verbonden zijn namelijk.:

(1) een bundeling van acties die gericht zijn op het informeren van de sector op zeer korte termijn en (2) het ‘doen leven’ van BVV op de werkvloer door middel van het opzetten van een lerend netwerk samengesteld door een team van actors of change. Dit team werd samengesteld door medewerkers die afgevaardigd worden vanuit verschillende stakeholdergroepen, dus ook de eindgebruikers. Goede of inspirerende praktijken werden verzameld. Vanuit het werken rond een gekozen onderzoeksvraag, die aanhaakte op het

verzamelen van inspirerende praktijken, werden acties opgezet die op regelmatige basis zichtbaar werden gemaakt in het werkveld en zo de bredere communicatie voeden.

Afgeronde acties 2024:

- Voorbereiden en trekken van de reflectiegroep BVV samen met koepels (VWV, VVSG, SOM), Felies, Ferm, I-mens, Mentes, agentschap/klantenbeheer en Zorginspectie.
- Organisatie van BVV on Tour:
    - Faciliteren van regiogebonden infomomenten rond beleidsvoerend vermogen: 6 fysieke infomomenten in alle provincies en Brussel en 1 online infomoment
    - Het ontwikkelen van een 'video BVV'
    - 22 praktijken BVV zoeken en coachen in getuigenissen op de BVV on Tour
    - Evaluatie BVV on Tour
- Voorbereiden, trekken en procesbegeleiding van een schrijfgroep, samengesteld door diverse experten en actoren uit het werkveld in functie van het herschrijven van het referentiekader (6 werkbijeenkomsten).
- Verwerking input schrijfgroep.
- Voorbereiden en organiseren van BVV on Tour 2025: 6 fysieke infomomenten in alle provincies en Brussel en 1 online infomoment.

Output 2024:

- Video BVV
- Referentiekader Kinderopvang. Terug te vinden op de site van het agentschap: https://www.kindengezin.be/sites/default/files/2024-12/Referentiekader_Vergunningsbesluit_20241217.pdf
- Het verzamelen van inspirerende praktijken in functie van de infomomenten
- Stofferen themapagina BVV van het agentschap Opgroeien

Valorisatie 2024:

- BVV on Tour 2024

Expert to support DG EAC Working Group on Early Childhood Education and Care

Context/Nood:

Vanuit DG EAC wordt een Working Group aangestuurd bestaande uit experts en nationaal verantwoordelijken vanuit de EU Member States. Doel van deze Working Group is het versterken van mutual learning rond beleidsveranderingen en het versterken van het ECEC-beleid in de verschillende Member States.

Doelgroep:

- Policy officer DG EAC
- Working Group ECEC
- Nationaal beleid van de EU Member States

Opdrachtgever:

Europese Commissie - ICF

Projectpartners:

VBJK: Hester Hulpia & Brecht Peleman

Extern: Arianna Lazzari (Unversiteit Bologna), Géraldine Libreau (policy Officer DG EAC)

Hoe – projectaanpak:

De Working Group komt +/- 6 keer per jaar samen (online en real life). Daarnaast worden er 6 PLA's georganiseerd in de verschillende EU Member States. De rol van de senior experts bestaat uit het voorbereiden, het uitvoeren en het naverwerken van deze overlegmomenten.

Acties 2024:

- VBJK bereidde de meetings en de PLA's van de Working Group voor.
- VBJK faciliteerde de meetings en de PLA's van de Working Group.
- VBJK deed de naverwerking van de meetings en de PLA's van de Working Group.
- Dit alles gebeurde in nauwe samenwerking met de policy officer van DG EAC en Arianna Lazarri.

Uitwisseling Québec – Vlaanderen (Mannen in kinder- en buitenschoolse opvang)

Context/Nood:

Wereldwijd zijn er nog steeds heel weinig mannen in de sector van opvang en onderwijs voor jonge kinderen (OOJK). Volgens het OESO-rapport uit 2016 zijn er in Europa 97% vrouwen en slechts 3% mannen werkzaam als opvoeder in de kinderopvang (0 – 6 jaar). Naast een onevenwichtige genderbalans in de kinderopvang is er een algemeen tekort aan arbeidskrachten in de kinderopvang. In 2021 heeft de Europese Commissie aanbevelingen uitgebracht met betrekking tot het aantrekken en behouden van begeleiders in de sector van jonge kinderen. Hierin drong zij er bij alle betrokken instanties op aan om hun inzet te intensiveren, ook door een specifieke strategie gericht is op de werving van mannen. Hun aanbevelingen zijn gebaseerd op diverse argumenten, waaronder de noodzaak van een verbeterde gendervertegenwoordiging in OOJK. Hierbij wordt de rol van mannen in de opvoeding van jonge kinderen erkend en wordt het belang benadrukt van mannelijke rolmodellen die al vanaf de vroege kinderjaren worden aangeboden. Maar ondanks deze goede bedoelingen wordt de aanwezigheid van mannen in OOJK nog steeds geconfronteerd met hardnekkige vooroordelen. Het is daarom cruciaal om voortdurend te innoveren en initiatieven te ontplooien. Deze initiatieven dienen acties op verschillende niveaus te integreren, met specifieke aandacht voor het opzetten van lerend netwerken.

In Vlaanderen, ondanks een omvangrijke campagne aan het begin van de jaren 2000, geleid door VBJK en VCOK, en het in standhouden van een werkgroep over het onderwerp, is het aantal mannen in de kinderopvang sinds de afgelopen twee decennia gedaald. Recentste cijfers van het Agentschap Opgroeien voor 2022 tonen aan dat slechts 2,4% van de mannen in deze sector werkzaam zijn, waarvan slechts de helft als begeleider, in tegenstelling tot de rollen van manager of administratief medewerker.

Doelgroep:

- Beleidsmakers in Québec en in Vlaanderen
- Opleidingen in Québec en in Vlaanderen
- OOJK organisatie in Québec en in Vlaanderen

Opdrachtgever:

Vlaamse regering, Departement Kanselarij en Buitenlandse Zaken (DKBUZA)

Projectpartners:

VBJK: Lisandre Bergeron-Morin & Jan De Mets

VCOK

Hoe – projectaanpak:

De werkgroep 'Mannen in de kinderopvang' wil in nauwe samenwerking met de Agentschap Opgroeien een actieplan voor Vlaanderen opstellen, met het oog op het implementeren van acties en onderzoek in het komende jaar, vanuit inspiratie uit de uitwisseling. In parallel worden financiële middelen gezocht voor het verduurzamen van de denk-en-actietank.

Afgelopen acties 2024:

- Bezoek organisatie en begeleiding van een delegatie van Québec in Juni 2024.
- Conceptnota voor project geschreven samen met partners.

Outputs 2024:

- Verslag van het bezoek uit Québec
- Padlet om informatie te delen: https://padlet.com/vbjk/MIK

Valorisatie 2024:

- Salon gesprek Mannen in Kinderopvang met de denk- en actietank MIK (13/06/2024): Mannen in ECEC: Perspectieven uit Québec (Canada) en Vlaanderen (België).

Vakblad Kindertijd

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Kindertijd, blad voor en door begeleiders van jonge kinderen, is ontstaan nadat de samenwerking tussen uitgeverij SWP en VBJK werd stopgezet. Samen gaven die het Vlaams-Nederlandse magazine KIDDO uit. Maar doordat Vlaanderen en Nederlands steeds meer uit elkaar groeien wat betreft visie op, aanpak en organisatie van kinderopvang, was de helft van KIDDO (de Nederlandse) artikels onbruikbaar of onleesbaar voor de Vlaamse lezer.

Kindertijd maakt deel uit van het partnerschapsakkoord tussen Agentschap Opgroeien en VBJK.

Doelgroep:

- Kinderopvang, verantwoordelijken, kinderbegeleiders
- Huizen van het Kind, lokale besturen
- Kleuterscholen, leerkrachten
- Secundair onderwijs/CVO

Projectpartners:

VBJK: Wouter Bulckaert, Caroline Boudry & Mike De Cloedt

Extern: Kindertijd heeft een redactieraad waarin de projectpartners vertegenwoordigd worden door vaste mensen. Concreet zijn dat:

- Veerle De Vliegher (Opgroeien),
- Ann Steverlynck (Arteveldehogeschool),
- Annemie Nouwynck (VVSG),
- Mady Van Herreweghe (Ferm),
- Annelies Bergmans (Ferm),
- Bart Declercq (CEGO),
- Neelke Dewulf (diko Stad Gent),
- Gaia Vergotte (VCOK)
- Annelies Roelandt (VCOK)

Hoe – projectaanpak:

Per nummer (vijf per jaar) is er eerst een redactieraad, waarop het vorige nummer van feedback wordt voorzien, en waarop de leden van de redactieraad ideeën aanbrengen voor inhoud in de volgende nummers, daarover overleggen, brainstormen en discussiëren.

Daarna destilleren hoofdredacteur Wouter Bulckaert en co-hoofdredacteur Caroline Boudry de inhoud voor het volgende nummer, en leggen die vast. Zij schrijven die stukken of laten die schrijven door collega's, leden van de redactieraad en freelancers. Caroline Boudry en freelancers zorgen voor foto's, de redactieraad leest de binnengekomen teksten kritisch na, Wouter Bulckaert redigeert de teksten op basis van de binnengekomen opmerkingen, Mike De Cloedt corrigeert die. Daarna worden de afgewerkte teksten en foto's klaargezet voor lay-outer Katrien Annys. Als alles afgewerkt is, gaan de drukfiles naar drukkerij Graphius en verzendt Mirto de afgewerkte tijdschriften naar de abonnees.

Afgeronde acties 2024:

- Er is een bevraging gehouden over inhoud, formats en vormgeving van Kindertijd bij de abonnees. De resultaten daarvan zijn verwerkt in een werkdocument.
- Het plan van aanpak om Kindertijd in te zetten als leermaterialen voor de doelgroep leerkrachten secundair onderwijs/CVO (VKS 4) heeft geleid tot het ontwikkelen van de Kennispockets.
- Er is een plan van aanpak uitgezet om Kindertijd meer te promoten via sociale media Instagram, Facebook en LinkedIn. Daarmee versterkten we de onlinepoot van Kindertijd.
- Bij elke Kindertijd is er een pedagogische bijlage verschenen.
- Door zichtbare aanwezigheid op studiedagen, vormingen en op onze sociale mediakanalen doen we promotie voor het blad. Zo werden 500 gratis exemplaren van Kindertijd verspreid op de TROFEE-dag van VVSG, inspiratiedag ter promotie.
- Op de inspiratiedag 'Toegankelijke en inclusieve kinderopvang' ontving elke deelnemer een nummer van Kindertijd
- Op het slotevent Be-In Erasmus+ project en viering 10 jaar CIK, ontving elke deelnemer een nummer van Kindertijd
- Een nieuwe rubriek 'Aan de leiding' werd voorbereid en ontwikkeld, als antwoord op de vraag van lezers/verantwoordelijken (lezersbevraging) en het Traject BVV.

Output 2024

- Vijf nummers van Kindertijd werden geleverd aan 800 abonnees
- Per nummer een uitgelicht en gepubliceerd artikel op de website

Valorisatie 2024

We dissemineren steeds systematischer de resultaten van VBJK-projecten en onderzoeksbevindingen van partners laagdrempelig om kennis te versterken in het werkveld

SD4. VBJK profileert en positioneert zich als expert in het (toekomstig) werkveld van de basisvoorzieningen voor jonge kinderen.

Parallel met wijzigingen op beleidsniveau in het domein van ECEC in Vlaanderen, verandert het landschap van de ondersteunings- en expertisecentra. VBJK maakt als projectorganisatie ook deel uit van dit groter geheel en wil, vanuit de opgebouwde kennis en expertise, impact genereren in het werkveld. In deze strategische cyclus gaan we op zoek naar welke plek en rol VBJK kan innemen. Dit vergt een interne denkoefening waarbij we onze missie en visie, activiteiten en organisatiemodel helder en scherp in beeld krijgen. Gesprekken met stakeholders voeden ons in dit proces. VBJK wil een organisatie zijn waarin het goed is om te werken. Een klein maar dynamisch team. Waar iedere medewerker, autonoom maar vanuit gedeelde waarden expert is in het werk dat hij of zij uitvoert. Waar men zich ondersteund en erkend weet om verder expertise te ontwikkelen in functie van kwaliteitsvolle basisvoorzieningen. Daarnaast willen we in de organisatie verder inzetten op kwaliteitsmanagement. Naast het borgen van de kwaliteit maken we werk van een aantal aandachtspunten die vanuit een audit door Europa WSE werden meegeven.

Procesbegeleiding ondersteunende diensten

Partnerschapsakkoord agentschap Opgroeien

Context/Nood:

Vanuit de parlementaire onderzoekscommissie werd aangekaart dat de ondersteuning die geboden wordt door tal van diensten aan de sector/organisatoren van de kinderopvang te versnipperd is. In het kader daarvan wordt vanuit het agentschap Opgroeien een procesbegeleiding onder leiding van een extern bureau opgestart met Mentes, VVSG, de gezinspools (VWV, Ferm, Felies en I-mens). Ook VBJK werd opgenomen in de lijst van ondersteunende diensten die betrokken worden in het traject.

Doelgroep:

- Ondersteunende diensten, gezinspools, VBJK en CeGo.

Projectpartners:

VBJK: Goedele De Nil

Extern: VVSG, Mentes, VWV, Felies, Ferm, I-mens, Helan

Hoe – projectaanpak:

- Wordt bepaald door extern consultancy bureau.

Afgeronde acties 2024

- VBJK stelde de vraag om lid te worden van de AV van Mentes. Dit om een actieve rol te kunnen spelen in disseminatie van kennis en expertise naar ondersteuners.
- VBJK trad toe als lid van de AV, wat ons de mogelijkheid geeft om gemeenschappelijke acties te definiëren in de beleidscyclus.

Pers

De Standaard, 1 maart 2024, Interview met Sandra Van der Mespel. Op bezoek in de crèche die ouders aan werk helpt: “Goede kinderopvang is een sleutel om ouders te emanciperen” | De Standaard

Publicaties

- Hulpia, H., Vandenbroeck, M., Sharmahd, N., Créteur, S., Bergeron-Morin, L. & Devlieghere, J. (2024). *NESET report: Quality in early childhood education and care (ECEC): state of play in the EU Member States based on the European Quality Framework*. Luxembourg: Publications Office of the European
- Pirard, F., Peleman, B., Sharmahd, N., Van Laere, K., Reinertz, C., Sharmahd, N., Van Laere, K. (2024) ‘Belgium – ECEC Workforce Profile.’ In Oberhuemer,P. and Schreyer, I. (ed) *Early childhood workforce profiles across Europe. 33 country reports with key contextual data*. Munich: State Institute for Early Childhood Research and Media Literacy. www.seepro.eu/English/Country-Reports
- Van der Mespel, S. (2024). *Hier kan iedereen groeien. Inspiratie voor de kinderopvang van morgen*. Berchem: Elmer vzw en Mamoet.
- VBJK Podcast reeks met steun van Provincie Antwerpen – 4 afleveringen *De Kracht van Opgroeien* | Podcast on Spotify
- Bergeron-Morin, L. & Van der Mespel, S. (2024). Les services de garde éducatifs de Elmer, un endroit où ‘tout le monde peut grandir’, *Pour la petite enfance*, 3(1), 50-56.
- Stad Gent, De Blauwe Lelie & VBJK (2024). *Verbinden met ouders*. Be-In-Erasmus+ project: www.vbjk.be/en/project/be-in
- Van der Mespel, S., Buntinx, E., Segaert, A., Van Durme, H. (2024). *Tawasoul: de zoektocht naar connectie. Verslagboek Ouders als Onderzoekers Oostende*. Gent: VCOK. Downloadbaar via VCOK - Ouders als Onderzoekers
- Video over Ouders als Onderzoekers Oostende, gemaakt door Koning Boudewijn Stichting in het kader van hun project Re-Connection: *samen groeien in een zorgzame en verbonden gemeenschap*. https://youtube.com/watch?v=ClO_T-MLGy8&feature=shared
- Bergeron-Morin, L., Vervaet, V., & Bulckaert, W. (2024). Et si j’avais la chance de m’immerger dans un autre milieu?, *Pour la petite enfance*, 2(2), 51-55.
- VBJK (2024). *Taalondersteuning bij jonge kinderen vanuit een educare-benadering: Reflectie- en kennisinstrumenten voor kleuterscholen*. https://vbjk.be/nl/themas/educare
- Van der Mespel, S. (2024). *Kennispocket: kennismaken met het werkveld kinderopvang*. Gent: VBJK.

- Van der Mespel, S. (2024). *Kennispocket: positieve relaties met kinderen en ouders*. Gent: VBJK.
- Van der Mespel, S. (2024). *Kennispocket: spelen, ontdekken en leren*. Gent: VBJK.

Evenementen en Congressen

Georganiseerde evenementen

- 25/01/2024, Brussel, *Uitwisseldag voor pedagogisch coaches en ondersteuners in de kinderopvang*, VBJK i.s.m. CeGo
- 21/02/2024, Gent, *VBJK Salon – in gesprek met Peter Moss over educare*
- 13/06/2024, Gent, *VBJK Salon – mannen in ECEC*
- 08-12/07/2024, Gent, *Summer training week over multilingualism in ECEC*, VBJK i.s.m. VCOK
- 10/09/2024, Gent, *VBJK Salon - A STEAM approach within a pedagogy for young children*
- 6/10/2024, Gent, VBJK salon – Issa, Jan Peeters en VBJK
- 8/11/2024, Brussel, *inspiratiedag toegankelijke en inclusieve kinderopvang*, VBJK i.s.m. Agentschap Opgroeien
- 21/11/2024, Brussel ,*Slot evenment Be-in* i.s.m. Agentschap Opgroeien
- 7/12/2024, Gent, *VBJK salon - Creating new and positive narratives on multilingualism in ECEC*
- 16/01/2024, Antwerpen BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 18/01/2024, Brugge, BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 23/01/2024, Brussel, BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 30/01/2024, Hasselt, BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 01/02/2024, Leuven, BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 06/02/2024, Gent, BVV on Tour 2024, VBJK i.s.m. Agentschap opgroeien
- 20/02/2024, online event

Actieve bijdrage aan evenementen en gastcolleges

Internationaal

- 5/09/2024, Brighton, EECERA Conference, *Building partnership with parents of children with special needs: from vision to actions*, Lisandre Bergerin-Morin, 25 personen
- 5/09/2024, Brighton, EECERA Conference, *Nurturing connections: A Journey of Inclusion and Parental Partnerships for two ECEC teams in Flanders*, Lisandre Bergerin-Morin, 25 personen
- 5/09/2024, Brighton, EECERA Conference, '*They say "yes", but they mean "no"'. Childcare professionals' views on their relationship with multilingual parents in a monolingual-oriented society*, Brecht Peleman, 25 personen
- 11/10/24, Croatia, *Values and pedagogical intentions in ECEC. Pedagogical documentation as way to reflect on practice*, Nima Sharmahd, 150 personen
- 23/10/2024, Bulgaria Sofia, ISSA conference – panel, *MeMoQ. Measuring & Monitoring Quality in Flemish Childcare (0-3)*, Hester Hulpia, 30 personen

- 24/10/2024, Sofia, ISSA conference- SOS – Leadership ,Hester Hulpia*, Unravelling leadership in ECEC: Insights from research, policy and practice*,30 personen
- 23/10/2024,Sofia, ISSA conference, Veerle Vervaet, *Building partnership with parents of children with special needs: insights from a collaborative action research and hands-on presentation of the reflective tool "Connecting with parents",*25 personen
- 12/11/2024, Lausanne, *'Reflection & Practice in ECEC'* Project met Universiteit van Firenze over Pedagogisch documentatie, Nima Sharmahd, 200 personen
- 28-29-30/11/2024, Florence, Congress Tuscanian Region Conoscere e Riconoscere l'infanzia, *Continuiteit en transities*, Nima Sharmahd, 300 personen

Vlaanderen

- 19/01/2024, Brussel, VGC, *Meer-talig Opgroeien in Brussel - Focus ouders*, Brecht Peleman i.s.m. VCOK, 15 personen
- 25/1/2024 en 4/06/2024, Brussel/online, Uitwisseldag voor ondersteuners in de kinderopvang*, Andiamo in Italia! – lezing over pedagogisch coaches in Italië;* ", Nima Sharmahd en Caroline Boudry,150 personen
- 27/02/2025, Gent, PJK AHS - Gezin troef!, *Alle gezinnen laten participeren, hoe doe je dat? Naar een warm welkom voor alle gezinnen*, Hester Hulpia, 30 personen
- 30/04/2024, Antwerpen, *Waar Wacht je Op - Taalrijke interacties*, Brecht Peleman, 25 personen.
- 1/5/2024 en 17/05/2024 ,Sint Niklaas, Lerend Netwerk basisvoorzieningen, Workshop *Warme transities*, Nima Sharmahd, 2 x 20 personen
- 24/6/2024, online, 't Leercollectief van Departement werk en sociale economie, Workshop *Switiching Talent*, Veerle Vervaet, 35 personen
- 25/6/2024, Brussel, Switching Talent, Veerle Vervaet, 150 personen
- 1/3/2024, Gent, Inspiratiedag Matchmakers in de Gentse kinderopvang, *Dialoogtafel educare, Dialoogtafel Meertaligheid en bezoek VBJK over BOA*, Sandra vdMespel en Brecht Peleman
- 19/09/2024, Antwerpen, Studiedag Dienst Kinderopvang Stad Antwerpen, *Kansen voor meertaligheid in de kinderopvang*, Lisandre Bergeron-Morin, 24 personen
- 24/09/2024, online, VCOK/VBJK, webinar *Zindelijkheid*, Caroline Boudry
- 24/09/2024, Gent, BeNeTiko bezoekt Gent, *Unsilencing multilingualism in ECEC,* Brecht Peleman, 20 personen
- 4/10/2024, Hasselt, Basisscholen, *Inspiratievoormiddag Warme Transities*, Jan De Mets
- 10/10/2024, Turnhout, Dag Van de Kinderbegeleider – Stad Turnhout, *Meertaligheid in kinderopvang* , Lisandre Bergeron-Morin & Brecht Peleman, 100 personen
- 11/10/2024, Gent, UGent Opstaan met … Brecht Peleman, *Unsilencing Multilingualism in ECEC*, 25 personen
- 15/10/2024, Hamme, Huis van het Kind, *Inspiratieavond Warme Transities*, Jan De Mets
- 21/10/2024 & 15/11/2024, Mechelen, Thomas More, Nascholing voor kleuterlrkr - *Warme Transities & Educare*, Jan De Mets

- 22/10/2024, Machelen , Huis van het Kind, *Inspiratieavond Warme Transities*, Jan De Mets
- 2/12/2024, Duffel, VWV - Kwaliteit uitpakken en uitpakken met kwaliteit, *pecha kucha MeMoQ,* Hester Hulpia.
- 9/12/2024, Heusden-Zolder, Huis van het Kind en onderwijsflankerend beleid, *Inspiratievoormiddag Warme Transities*, Jan De Mets
- 10/12/2024, Turnhout, Kordia, *Dialoogavond Warme Transities*, Jan De Mets

Actieve bijdrage aan opleidingen

- *Review/orakel rol in bachelorproeven van AHS en Hogent*, Jan De Mets en Sandra Van der Mespel
- Gastlessen in hogescholen:
    - 31/5/2024, Brussel, EHB, *Educare als basis in kleuteronderwijs*, Jan De Mets
- Gastlessen in universiteiten:
    - 16/04/2024, Gent, Vak Pedagogiek van de Voorschoolse Voorzieningen, *Omgaan met meertaligheid in de vroege kinderjaren*, Lisandre Bergeron-Morin en Brecht Peleman, 150 personen.
    - 5/8/2024, Gent, Vak Pedagogische Basisbegrippen - Doxa van Eentaligheid , Meertaligheid in de vroege kinderjaren, Brecht Peleman, 150 personen
    - 27/09/2024 - 3/10/2024 - 30/10/2024 - 31/10/2024 - 28/11/2024 ,online, *Formation continue École d'orthophonie et d'audiologie Université de Montréal,Franchir la porte des services éducatifs : perspectives et enjeux la collaboration entre orthophonistes et personnel éducateur de la petite enfance*, Lisandre Bergeron-Morin, 24 personen

Bijgewoonde evenementen, congressen en gastcolleges (zonder actieve bijdrage):

Internationaal

- 4/3/2024, online, ISSA, Diversity + Quality = Equity? A complex equation for early childhood education and care, Hester Hulpia.
- 3/5/2024, Brussel, European Child Guarantee: from engagement to reality, Hester Hulpia.
- 16/07/2024, Luxemburg, Phd-Defense Valérie Kemp - Multilitteracies, Lisandre Bergeron-Morin en Brecht Peleman
- 10/9/2024, online UNICEF, Foundations for the Future: Harnessing Every Child's Potential in Europe and Central Asia through Early Childhood Education and Care, Hester Hulpia.

- 18/12/2024, online, ISSA, ‘Who supports those who support ECEC teachers? Transforming CPD with PIQUET principles’, Hester Hulpia

Vlaanderen

- 9/1/2024, Brussel ,’Netwerkdag inclusieve Kinderopvang, CIK ELMER’,Veerle Vervaet.
- 29/2/2024, Brussel , ‘Boekvoorstelling: Hier kan iedereen groeien’, Veerle Vervaet, Caroline Boudry, Jan De Mets, Nima Sharmahd en Brecht Peleman.
- 14/3/2024, Brussel, Toekomstwerf Agentschap Opgroeien,Veerle Vervaet.
- 16/4/2024, Gent, ‘Studiedag Ouders voor inclusie Kinderopvang’,Veerle Vervaet.
- 25/4/2024, Gent, ‘Bouwen aan BOA 2.0 Arteveldehogeschool’, Jolien Reyniers en Brecht Peleman.
- 25/4/2024, Brussel , ESF Lerend Netwerk ‘Samen bouwen aan sociale netwerken voor nieuwkomers’,Veerle Vervaet.
- 11/6/2024, online, Agentschap Opgroeien, "Zindelijkheid uitgelegd, waar maak jij het verschil is bijna hier", Katrien Van Laere
- 25/6/2024, online, Arteveldehogeschool, ‘Webinar Boa-ontwerpen, onderzoek AHS’,Veerle Vervaet
- 18/09/2024, Leuven, Agentschap Opgroeien, MeMoQ 1 resultaten, Caroline Boudry, Hester Hulpia en Jolien Reyniers
- 4/10/2024, Gent, Leerstoel Kinderopvang UGent, Caroline Boudry, Hester Hulpia, Jolien Reyniers en Katrien Van Laere
- 8/10/2024, online, Infosessie leerpunt - valorisatieprojecten onderzoek, Katrien Van Laere
- 7/11/2024, Brussel, Petercam De Groof foundation denkdag projecten, Goedele De Nil en Katrien Van Laere,
- 21/11/2024, Brussel, Agentschap Opgroeien, ‘Leer en feestmoment voor 10 jaar CIK’, Caroline Boudry, Veerle Vervaet, Lisandre Bergeron-Morin en Katrien Van Laere
- 22/11/2024, Brussel, Netwerkdag Nestling GO!, ‘Beleidsvoerend vermogen in de kinderopvang voor Baby’s en Peuters’ Hester Hulpia en Brecht Peleman

Gevolgde opleidingen

- September 2023 - Juni 2024, Arteveldehogeschoool, Postgraduaat inspirerend coachen, Sandra Van der Mespel
- Januari-februari 2024, KOOGO 2 opleidingsdagen ouderbetrokkenheid en taal, Jan De Mets
- 13 november 2024 en 15 november 2024, Cours sur la mémoire orale (www.ihoes.be). Programme de l'Université de Liège assuré par professeure Catherine Lanneau (Université de Liège), Katrien Van Laere

Deelname aan beleidsadviesraden en werkgroepen

- Adviescommissie Buitenschoolse Buitenkans, ingericht door Arteveldehogeschool.
- OMEP België
- Adviesraad Gezin, ingericht door VGC.
- Ambtelijke werkgroep ‘Investeren in de omgeving van kinderen: transities’ (inclusief werkgroep pedagogische continuïteit en werkgroep transitie voor lokale besturen), ingericht door de departementen onderwijs, welzijn, inburgering en armoedebestrijding.
- BOA Samenwerkingsverband Stad Gent
- Klankbordgroep PIMHopleiding Kinderopvang – Perinet
- Resonantiegroep 'Een Arendsoog voor Rijke Interacties'
- Deelname aan adviesraad Helan Kinderopvang.
- Denktank Mannen in de kinderopvang, ingericht door agentschap Binnenlands Bestuur.
- ISSA council meeting.
- Opleidingsadviesraden en resonantiecommissie Pedagogie van het Jonge Kind, ingericht door KdG, EhB en Arteveldehogeschool.
- Overleg bacheloropleiding Pedagogie van het Jonge Kind, gemeenschappelijk overleg met alle PJK-opleidingen, agentschap Opgroeien en VBJK.
- Resonsansgroep inclusieve kinderopvang, ingericht door Agentschap Opgroeien.
- Sectoroverleg Kinderopvang, ingericht door Agentschap Opgroeien.

Organisatie en mensen

Het team

VBJK is een klein, maar dynamisch team. Iedere medewerker is een expert in het werk dat hij/zij uitvoert. De meeste projecten worden uitgevoerd in duo's of trio's, om zo de expertise te versterken per project, maar ook te zorgen voor duurzaamheid.

De coördinatie van VBJK werd in 2024 opgenomen door de 'cockpit':

- de algemene coördinator, Goedele De Nil;
- de zakelijke coördinator, Fran Devos
- de inhoudelijke coördinator, Katrien Van Laere (vanaf maart 2024)

Het VBJK-team:

- **Goedele De Nil** staat in voor de algemene coördinatie van VBJK. Daarnaast is ze betrokken worden bij projecten over het thema 'workforce' zoals BVV.
- **Fran Devos** is financieel verantwoordelijke en leidt het financiële reilen en zeilen van VBJK in goede banen. Ze ondersteunt de projectmedewerkers in het financieel en administratief management van de projecten.
- **Katrien Van Laere** staat sinds maart 2024 in voor de inhoudelijke coördinatie van de teamleden en algemeen programma ontwikkelaar. Zij is als onderzoeker en procesbegeleider gespecialiseerd in ouderbetrokkenheid, inclusieve transities van thuis/kinderopvang naar de kleuterschool, professionalisering, toegankelijkheid en een educare-benadering in voorschoolse voorzieningen.
- **Mike De Cloedt** is de duizendpoot in de organisatie. Hij is eindredacteur van ons pedagogisch vakblad *Kindertijd*, onderhoudt de website, leest teksten na en vertaalt ze, leeft zich af en toe uit in grafisch werk en verzorgt de lay-out van verslagen en rapporten, voegt content toe op ons Instagramaccount, verzorgt de logistiek en inschrijvingen van allerhande evenementen, houdt het documentatiecentrum up-to-date, redt ons bij IT-problemen …
- **Wouter Bulckaert** is hoofdredacteur van het pedagogisch vakblad *Kindertijd* en staat als communicatieverantwoordelijke in voor de bekendmaking en disseminatie van het VBJK-onderzoekswerk via de website en sociale media. Hij onderhoudt contacten met de pers en is de *go-between* wanneer we standpunten of resultaten van onderzoeks- en innovatieprojecten onder de aandacht willen brengen.
- **Hester Hulpia** is als onderzoeker gespecialiseerd in leiderschap, gezinsopvang en geïntegreerd werken in voorzieningen voor jonge kinderen.
- **Lisandre Bergeron-Morin** is als onderzoeker gespecialiseerd in taalontwikkeling, meertaligheid en professionele ontwikkeling van ECEC professionals.
- **Jolien Reyniers** is kleuterleerkracht en combineert een job in VBJK met een job in de hogeschool. Thema's als kwaliteitsvolle opvang en activiteiten voor schoolgaande

kinderen, warme transities in de breedste zin van het woord en betekenisvol kleuteronderwijs ligt in haar expertise.

- **Caroline Boudry** is als onderzoeker en procesbegeleider gespecialiseerd in kwaliteitsvolle interacties met jonge kinderen, inclusief werken, samenwerking met ouders, educare-projecten, buurtgericht werken, artistiek werken met kinderen en pedagogisch documenteren. Ze is redacteur en beeldredacteur van het tijdschrift Kindertijd. Ze schrijft inspirerende artikels over het ontwikkelen van een pedagogie die vertrekt vanuit wat kinderen doen en wat hen boeit.
- **Nima Sharmahd** is als onderzoeker gespecialiseerd in pedagogisch documenteren, professionalisering en inclusief werken. Als specialist in het begeleiden van teamreflectie, geeft Nima trainingen in binnen en buitenland over o.a. pedagogisch documenteren en de WANDA-methode.
- **Veerle Vervaet** is als onderzoeker en procesbegeleider gespecialiseerd in inclusief werken en toegankelijkheid. Ze werkt mee aan tal van projecten gericht op het bevorderen van de toegankelijkheid van voorzieningen voor gezinnen in armoede, gezinnen met een migratie-achtergrond en kinderen met een specifieke zorgbehoefte.
- **Brecht Peleman** rondde in 2023 zijn doctoraatsonderzoek naar vroege meertaligheid bij jonge kinderen af. Hij onderzoekt hoe ouders en professionals kijken naar meertalige taalontwikkeling en hoe professionals ouders beter kunnen ondersteunen. Brecht is naast meertaligheid onder meer ook actief in BOA-projecten.
- **Jan De Mets** is als onderzoeker zowel betrokken bij VBJK als bij Steunpunt Diversiteit en Leren van de Universiteit Gent. Zijn stokpaardjes zijn onder meer partnerschap met ouders, waarvoor hij tal van lezingen en publicaties verzorgt, en warme transities van thuis naar kinderopvang of schoolcontext. Hij is ook als freelance schrijver actief en schrijft onder meer voor Kindertijd**.**
- **Sandra Van der Mespel** is als onderzoeker gespecialiseerd in projecten over professionalisering, samenwerking tussen professionals, toegankelijkheid en educare. Het uitwerken van kennispockets voor de initiële opleiding kinderbegeleider is nu een hoofdtaak zodat de VBJK pedagogische visie ook verder geëxpliciteerd en verspreid kan worden.

Naast het team van vaste medewerkers, kunnen we in verschillende projecten beroep doen op de expertise van ‘ancien’ en oud-directeur Jan Peeters.

- **Jan Peeters** blijft het werk van VBJK mee op de kaart zetten door zijn doorheen de jaren opgebouwde expertise te delen via lezingen en workshops op tal van internationale conferenties en evenementen. Daarnaast kunnen we bij hem terecht voor advies.

Het VBJK-Bestuur

Het **Bestuur** volgt de vzw in al zijn aspecten op, neemt de nodige beslissingen op vlak van het financiële en personeelsbeleid van de organisatie en ondersteunt de coördinator in de dagelijkse leiding en management van de vzw.

De leden van het Bestuur hebben kennis en expertise in het werkveld waarin VBJK actief is en/of expertise in personeelsbeleid, financieel management of besturen van organisaties.

Volgende personen zijn lid van het Bestuur:

- Voorzitter: Michel Vandenbroeck, vakgroepvoorzitter Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek, Universiteit Gent
- Remi Baekelmans, expert
- Barbara Devos, stafmedewerker Vlaams Welzijnsverbond
- Jochen Devlieghere, onderzoeker Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek, Universiteit Gent
- Sofie De Backer, Hoofd PJK: opvoeding en coaching, Arteveldehogeschool
- Tineke Schiettecat, lector vakgroep Orthopedagogiek Hogeschool Gent
- Wim Van Esch, expert
- Anne Lambrechts, Elmer
- Elias Hemelsoet, Coördinerend Inspecteur, Vlaamse Onderwijsinspectie
- Katleen Govaert, waarnemer Agentschap Opgroeien
- Christine Faure, plaatsvervangend waarnemer agentschap Opgroeien

De **Algemene Vergadering** stippelt het algemene beleid uit en vormt een 'reflectiekamer' die mee nadenkt over maatschappelijke evoluties en hoe deze zich dienen te vertalen in de strategische plannen van VBJK.

De Algemene Vergadering telde in 2024 20 leden die het werkveld van VBJK vertegenwoordigen en twee waarnemers vanuit Agentschap Opgroeien:

- Anick Foret, DVO Oudenaarde
- Anne Lambrechts, Elmer
- Bjorn Martens, Projectverantwoordelijke departement Kinderopvang, Stad Gent
- Barbara De Vos, Vlaams Welzijnsverbond
- Steven De Tavernier, VCOK
- Elias Hemelsoet, Coördinerend Inspecteur, Vlaamse Onderwijsinspectie
- Ilse Baeck, OCMW Dilbeek
- Jan Peeters, expert
- Jochen Devlieghere, Universiteit Gent, Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek
- Kaat Verhaeghe, Erasmushogeschool
- Lien Libin, VVSG
- Lutgard Vrints, Gezinsbond
- Mady Van Herreweghe, Landelijke Kinderopvang
- Marina De Greef, kinderdagverblijven KULeuven, nam ontslag in 2024
- Mia Brumagne, Landelijke Kinderopvang
- Michel Vandenbroeck, Universiteit Gent, Vakgroep Sociaal Werk en Sociale Pedagogiek
- Mieke Coulembier, Unieko
- Remi Baekelmans, expert
- Tineke Schiettecat, Hogeschool Gent, lector vakgroep Orthopedagogiek
- Wim Vanesch, expert

- Katleen Govaert, waarnemer agentschap Opgroeien
- Christine Faure, plaatsvervangend waarnemer agentschap Opgroeien